

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Analýza účetnictví městského úřadu a vývoj hospodaření
s majetkem v městě Dačice

Vedoucí diplomové práce

Ing. Hana Hlaváčková

Autor

Bc. Tereza Špičková

České Budějovice

2013

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická
Academický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Tereza ŠPÍČKOVÁ**
Osobní číslo: **F111928**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Analýza účetnictví městského úřadu a vývoj hospodaření s majetkem v městě Dačice**
Zadávatel katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Zobrazit účetnictví obce a jeho využití ke zkvalitnění řízení vybraného subjektu, analyzovat změny v účetnictví obce před rokem 2010 a v současnosti, zaměřit na problematiku hospodaření s majetkem a účetnictví města Dačice.

Rámcová osnova:

1. Charakteristika účetnictví obcí
2. Analýza legislativních změn v účetnictví obcí
3. Analýza hospodaření s majetkem v městě Dačice
4. Vedení účetnictví města Dačice
 - dlouhodobý a krátkodobý majetek
 - vztahovací vztahy
 - majetkové fondy
 - náklady a výnosy
 - dotace a příspěvky
 - finanční výkazy
5. Využití účetnictví pro krátkodobé a střednědobé rozhodování managementu obce - města Dačice, zhodnocení vývoje hospodaření s majetkem v tomto subjektu.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 50 - 60 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. PEKOVÁ, J. *Finanční územní samospráva: Teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
2. PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
3. PEKOVÁ, J. *Hospodaření obcí a rozpočet*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, s. r. o., 1997. 296 s. ISBN 80-85063-34-5.
4. PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
5. REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. *Rukověť územní samosprávy*, II. díl: *Finanční, rozpočtové, účetnictví, veřejná kontrola*. 1. vyd. Masarykova univerzita v Brně, 2002. 135 s. ISBN 80-210-2955-5.
6. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Hana Hlaváčková

Katedra účetnictví a financí

Datum zahájení diplomové práce:

1. března 2012

Termín odevzdání diplomové práce:

30. dubna 2013

doc. Ing. Ladislav Rojbník, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Budejovská 13
370 05, Česká Budějovice

doc. Ing. Miloslav Ček, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Dačicích, dne 22. 4. 2013

Tereza Špičková

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucí mé diplomové práce paní Ing. Haně Hlaváčkové za odborné a vstřícné vedení. Dále bych chtěla poděkovat pracovnícím finančního odboru Městského úřadu v Dačicích za poskytnutí cenných informací pro tuto práci.

Obsah

1	Úvod	3
2	Charakteristika účetnictví obcí.....	4
2.1	Obec.....	4
2.1.1	Postavení a úkoly obce	5
2.1.2	Obec – veřejnoprávní korporace.....	5
2.2	Orgány obce.....	6
2.3	Majetek obce.....	7
2.3.1	Členění majetku	7
2.3.2	Hospodaření s majetkem	8
2.4	Účetnictví obce	10
2.4.1	Účetní zásady.....	10
2.5	Rozpočet.....	11
2.6	Příjmy rozpočtu obce.....	13
2.6.1	Daňové příjmy	13
2.6.2	Nedaňové příjmy.....	13
2.6.3	Vlastní kapitálové příjmy	14
2.6.4	Přijaté peněžní transfery.....	14
2.6.5	Návratné příjmy	14
2.7	Výdaje rozpočtu obce.....	15
3	Analýza legislativních změn v účetnictví obcí.....	17
3.1	Změny zákona o účetnictví nabývající účinnosti dnem 1. 1. 2009.....	17
3.2	Změny zákona o účetnictví nabývající účinnosti dnem 1. 1. 2010.....	19
3.3	Vyhláška č. 410/2009 Sb.....	20
3.4	České účetní standardy.....	24
4	Metodika	28
5	Město Dačice.....	29
5.1	Samospráva.....	29
5.2	Hlavní a vedlejší činnost	30
5.3	Organizace zřízené městem	31
6	Hospodaření s majetkem v městě Dačice	32
7	Vedení účetnictví města Dačice	41
7.1	Dlouhodobý a krátkodobý majetek	41

7.2	Zúčtovací vztahy	44
7.3	Majetkové fondy	44
7.4	Náklady a výnosy	47
7.5	Dotace a příspěvky	48
7.6	Účetní výkazy	50
8	Využití účetnictví pro krátkodobé a střednědobé rozhodování managementu obce – města Dačice, zhodnocení vývoje hospodaření s majetkem v tomto subjektu	54
9	Závěr	55
10	Summary and keywords	58
	Seznam literatury	59
	Seznam obrázků, tabulek a grafů	
	Seznam zkratk	

1 Úvod

Obce – města tvoří společenství občanů, jsou tedy jednou ze základních složek státu. Obce mají své funkce a úkoly, respektive působnosti. Jedná se o samostatnou působnost a přenesenou působnost. V rámci přenesené působnosti obec vykonává státní správu v rozsahu, který jí ukládá zákon. V rámci této diplomové práce se jedná o obec s přenesenou působností. Každá obec je tvořena orgány, zejména starostou, místostarostou, zastupitelstvem a radou obce, obecním úřadem, výbory a komisemi. Tyto orgány hrají bezesporu velkou roli při řízení a vedení obce.

Součástí správného fungování každé účetní jednotky, tedy i obce, je vedení účetnictví. Smyslem účetnictví je zobrazení veškerých činností účetní jednotky, respektive obce, které ovlivňují finanční situaci; dále umožňuje kontrolu hospodaření s majetkem. Účetní závěrka prováděná vždy ke konci účetního období udává souhrn všech účetních aktivit, které obec uskutečnila, výsledkem je tedy sumarizace konečných stavů účtů, se kterými obec disponuje.

Počátkem roku 2010 byla zavedena reforma v oblasti veřejných financí, která výrazně ovlivnila vedení účetnictví veřejných subjektů, především obcí. Smyslem této reformy je vytvoření účetnictví státu, které se bude přibližovat účetnictví podnikatelských subjektů. Dalším cílem účetní reformy je především získání informací potřebných pro sestavení konsolidované účetní závěrky za Českou republiku.

V této souvislosti hraje účetnictví města Dačic velkou roli, přispívá tedy svou činností do konsolidované účetní závěrky. Záměrem této diplomové práce je zjistit změny, které město Dačice pocítilo ve vedení účetnictví a při účtování samém po roce 2010, tedy po zavedení účetní reformy.

Součástí vedení účetnictví města Dačic je i hospodaření s majetkem, který město vlastní. Dalším cílem této práce je tedy zobrazení hospodaření s majetkem.

2 Charakteristika účetnictví obcí

2.1 Obec

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“ (§ 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích). Je tedy základní územní jednotkou státu, kterou tvoří obyvatelstvo společně užívající vymezené území a mající právo na samosprávu zakotvené v ústavě.

„V právním smyslu je obec vymezena třemi základními znaky. Jsou to:

- *území;*
- *občané ČR s trvalým pobytem, občané s čestným občanstvím obce (města). Nicméně v hranicích obce vstupují do různých vztahů k obci i právnické osoby a podnikatelé se sídlem na území obce nebo s provozovnou na území obce a další fyzické osoby s přechodným pobytem, dále např. vlastníci nemovitostí na území obce apod.;*
- *samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce (na katastrálním území obce), tzn. působnost.“* (Peková, 2004)

Rozlišují se tyto druhy obcí:

- obce, které nejsou městy;
- města;
- městys;
- obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností;
- statutární města;
- hlavní město Praha.

Obce v České republice mezi sebou navzájem spolupracují. Rozlišují se následující formy spolupráce obcí:

- dobrovolné svazky obcí – samostatné právnické osoby;
- smlouvy o sdružení – právnické osoby;

- jiná seskupení obcí.

2.1.1 Postavení a úkoly obce

Obce plní úkoly a funkce, které vymezuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní nařízení), ve znění pozdějších předpisů. Jedná se zejména o tyto úkoly - působnosti:

- vlastní samosprávné funkce, tzv. samostatná působnost obce – tzn. obec má určité pravomoci stanovené zákonem; v rámci této působnosti zajišťuje obec pro své občany různé druhy veřejných statků, které slouží k uspokojování potřeb občanů žijících na území obce, jedná se zejména o lokální charakter;
- přenesené funkce, tzv. přenesená působnost – obec vykonává státní správu v přenesené působnosti v rozsahu vymezeném zákonem o obcích; u většiny obcí se jedná alespoň o zajištění evidence obyvatel, vedení matriky.

2.1.2 Obec – veřejnoprávní korporace

Obec jakožto základní územní samosprávný celek je veřejnoprávní korporací, tzn.:

- je společenství občanů;
- je reprezentant veřejných zájmů;
- pečuje o všestranný sociálně-ekonomický rozvoj svého území a o potřeby občanů;
- je to samostatný ekonomický subjekt¹;
- zabezpečuje veřejné služby;
- zakládá obecní podniky, může vkládat svůj majetek do společných podniků;
- musí mít jakousi finanční suverenitu, dále má právo hospodařit podle vlastního rozpočtu;
- v rámci zákona je nositel veřejné moci;
- má právo i povinnost zdokonalovat vlastní majetek;
- spolupracuje s jinými obcemi, s krajem, se státem, s podnikateli.

¹ má právní subjektivitu

2.2 Orgány obce

Zastupitelstvo obce

„Zastupitelstvo obce jako kolektivní volený orgán. Zastupitelstvo obce je volený orgán obce, ve městě plní jeho funkci zastupitelstvo města, v městské části města zastupitelstvo městské části, v Praze zastupitelstvo hlavního města Prahy.“ (Peková, 2004)

Rada obce

„Rada obce je výkonným orgánem. V samostatné působnosti podléhá obecnímu zastupitelstvu, v rámci přenesené působnosti obce (výkonu státní správy) rozhoduje na základě zákona.“ (Peková, 2004)

Starosta a jeho zástupci – místostarostové

Starosta je představitel obce, zastupuje ji navenek. V jeho nepřítomnosti ho zastupuje místostarosta (náměstek primátora).

Obecní úřad

„Obecní úřad, který vykonává administrativně organizační činnosti související se samosprávnou i přenesenou působností obce, resp. jejích orgánů. Větší rozsah přenesené působnosti zajišťuje pověřený obecní úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností. Funkci obecního úřadu plní ve městech městský úřad, magistrát, úřady městských obvodů a městských částí.“ (Peková, 2004)

Výbory

Jedná se o iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva obce. Dle zákona musí být vždy zřízen finanční výbor a kontrolní výbor. Dále může být zřízen výbor pro národnostní menšiny (pokud se v územním obvodu obce podle posledního sčítání lidu hlásí k jiné než české národnosti minimálně 10 % občanů) a osadní výbor.

Komise

Komise jsou iniciativním a poradním orgánem rady obce, výkonným orgánem v přenesené působnosti obce na svěřeném úseku činnosti, v tomto případě jsou odpovědní starostovi.

2.3 Majetek obce

„Vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit v souladu s vlastnickým právem je u územní samosprávy jedním z předpokladů existence územní samosprávy. Majetek obcí je významným nástrojem rozvoje území.“ (Peková, 2011)

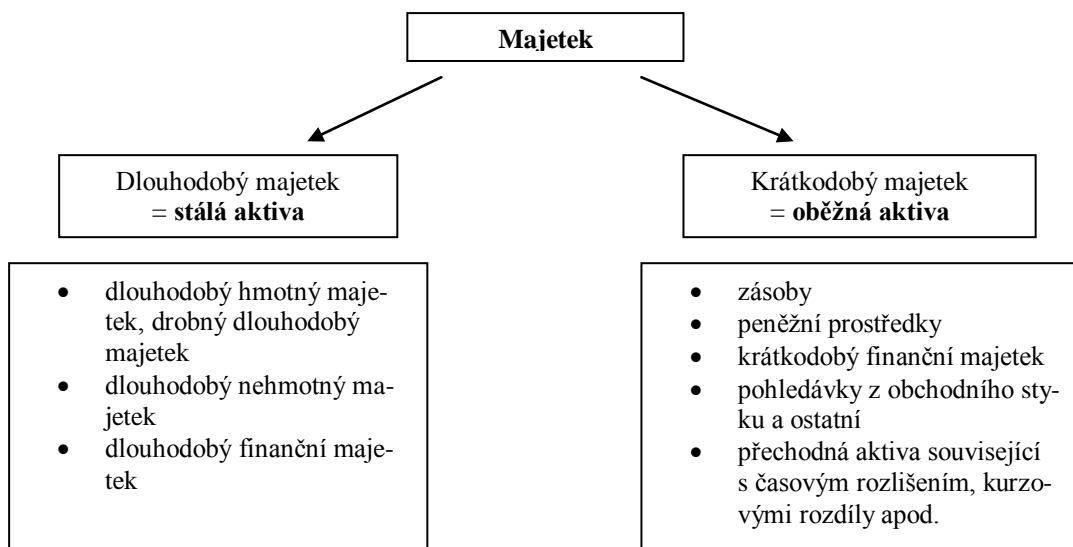
Pokud má obec plnit své základní funkce, musí mít především demokraticky zvolené orgány a samozřejmě také odpovídající majetkovou základnu. To, že obec vlastní majetek ji opravňuje s tímto majetkem disponovat a naopak má povinnost se o něj dobře starat. Obec majetek vhodně využívá, ale také jej udržuje a zvětšuje; hospodaří s ním samostatně, bez zasahování jiných článků veřejné správy.

2.3.1 Členění majetku

„Majetek obcí tvoří zejména:

- *hmotný majetek:*
 - *nemovitosti (pozemky, budovy, dopravní cesty – např. v ČR pozemní komunikace II. a III. třídy, městské komunikace apod.),*
 - *movité věci (tj. vnitřní zařízení budov, stroje, přístroje apod.),*
 - *majetková práva a pohledávky,*
 - *peněžní prostředky, tj. hotovosti a vklady na účtech u peněžního ústavu,*
 - *cenné papíry, včetně krátkodobých obchodovatelných (i směnky, šeky apod.),*
- *nehmotná aktiva (software apod.).“ (Peková, 2011)*

Obrázek 1: Členění majetku z účetního hlediska

Zdroj: vlastní zpracování

Peková (2011) třídí v účetnictví majetek v rámci pasiv z hlediska vlastnictví na:

- vlastní zdroje, tzn. na peněžní fondy, majetkové fondy a další,
- cizí zdroje krytí, tzn. na krátkodobé závazky (se splatností do jednoho roku) a dlouhodobé závazky (se splatností nad jeden rok),
- přechodná pasiva (např. kurzové rozdíly apod.).

2.3.2 Hospodaření s majetkem

Míra hospodaření obce je vymezena velikostí a strukturou majetku a způsobem, jakým obec s majetkem nakládá. Majetek, který je určený na veřejné účely (jedná se např. o komunikace, hřbitovy, vodovody, kulturní zařízení) zaujímá největší rozsah. Kompetentní orgány územního samosprávného celku rozhodují, jestli obec bude sama používat svůj majetek, nebo jestli ho bude realizovat prostřednictvím svých organizací či komunálních podniků.

Dle Pekové (2011) obce nabývají majetek bezúplatným nabytím, tedy přechodem (resp. převodem) z vlastnictví ČR do svého vlastnictví. Dále obce získávají majetek nákupem, pořízením investic.

Peková (2011) dále ve své knize uvádí, že analýza hospodaření s majetkem je podstatnou součástí finanční a majetkové analýzy obce. Kromě toho je nezbytné, aby bylo

hospodaření s majetkem zveřejňováno – kvůli odborné veřejné kontrole, i z důvodu občanské kontroly.

Obce mohou, s respektováním příslušných zákonů, se svým majetkem nakládat následovně:

- pronajímat a prodávat ho,
- vkládat ho do zakládaných právnických osob (obchodní společnosti, obecně prospěšné společnosti),
- svěřovat ho svým zřizovaným příspěvkovým organizacím,
- vkládat ho do dobrovolných svazků obcí,
- ručit jím,
- pojišťovat ho,
- majetek mohou získávat převodem,
- zdědit ho nebo ho získat darováním,
- vytváří majetek výstavbou, vlastní činností a nakupuje ho.

Peková (2011) říká, že obec jako vlastník majetku má následující povinnosti:

- chránit majetek před zničením, poškozením, odcizením a zneužitím;
- zvelebovat majetek;
- využívat majetek k efektivnímu zabezpečování veřejných statků pro své občany;
- respektovat požadavek maximální hospodárnosti;
- majetek efektivně využít k vytvoření podmínek pro sociálně-ekonomický rozvoj určitého území a k realizaci tohoto rozvoje;
- eventuálně prodat nepotřebný majetek;
- pokud chce obec nemovitý majetek prodat, směnit, darovat či pronajmout, má povinnost tyto záměry zveřejnit nejméně po dobu 15 dnů před rozhodováním o těchto skutečnostech na úřední desce;
- vést evidenci majetku;

- respektovat zákaz ručení majetkem obce za závazky fyzických a právnických osob, výjimkou jsou ty osoby, jejichž zřizovatelem je obec.

2.4 Účetnictví obce

Účetnictví obce se řídí podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. „Zobrazuje všechny aktivity ovlivňující finanční situaci, zajišťuje podklady pro řízení a hodnocení činnosti a umožňuje kontrolu hospodaření.“ (Rektořík, Šelešovský a kol., 2002)

Účetnictví plní tyto funkce:

- evidenční,
- analytická,
- kontrolní,
- informační.

2.4.1 Účetní zásady

Obecně uznávané účetní zásady jsou důležité při vedení účetnictví a sestavování účetní závěrky, jedná se o následující zásady:

- zásada bilanční kontinuity,
- zásada konzistentnosti mezi účetními obdobími,
- zásada neomezeného trvání účetní jednotky,
- zásada nezávislosti účetních období,
- zásada oceňování v historických cenách,
- zásada opatrnosti,
- zásada účetní jednotky,
- zásada zákazu kompenzace,
- zásada vymezení okamžiku realizace,
- zásada stálé kupní síly peněžní jednotky,
- zásada objektivit účetních informací.

„Výše uvedené zásady pak vyúsťují v zásadu věrného zobrazení skutečnosti, která má klíčový význam. Tato ukládá účetnictví, aby vyjadřovalo reálnou majetkovou, finanční a důchodovou situaci.“ (Rektořík, Šelešovský a kol., 2002)

2.5 Rozpočet

Rozpočet obce patří mezi rozpočty územních samosprávných celků. Jde o finanční plán, sloužící k finančnímu a hospodářskému řízení obce. Tvoří se vždy pro jedno rozpočtové období (zpravidla kalendářní rok). Hospodaření obce s rozpočtovými prostředky lze charakterizovat následujícím vztahem:

$$F_1 + P - V = F_2,$$

kde

F_1 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období,

P jsou příjmy,

V jsou výdaje,

F_2 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období.

„Je-li $F_2 > F_1$, vytváří se finanční rezerva pro hospodaření v dalším rozpočtovém roce. Je-li tomu opačně, znamená to použití minulých rezerv nebo jiných zdrojů, zpravidla návratných příjmů na vyrovnání roční rozpočtové bilance. Příjmy a výdaje zúčtovává na příslušných účtech účetnictví.“ (Peková, 2004)

Funkce rozpočtu:

- alokační,
- redistribuční,
- stabilizační.

Rozpočtový proces

Rozpočtový proces představuje souhrn hlavních činností orgánů volených i výkonných, které souvisí s rozpočtem. Zejména se jedná o sestavení rozpočtového výhledu a rozpočtu, jeho schválení, hospodaření podle rozpočtu v rozpočtovém období, kontrola během rozpočtového období a vyhodnocení hospodaření. Základním právním předpisem je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který byl

již několikrát novelizován (naposledy zákonem č. 465/2011 Sb. ze dne 6. 12. 2011).

Etapy rozpočtového procesu:

„Rozpočtový proces sestává z těchto etap:

- *sestavení návrhu územního rozpočtu odpovědným výkonným orgánem;*
- *projednání a schválení návrhu územního rozpočtu voleným orgánem;*
- *plnění územního rozpočtu, za které zodpovídají výkonné orgány a případné změny rozpočtu, které doporučují výkonné orgány a schvalují volené orgány;*
- *průběžná kontrola plnění výkonnými orgány, ale i volenými orgány příslušného článku územní samosprávy;*
- *sestavení přehledu o skutečném vývoji plnění územního rozpočtu za uplynulé rozpočtové období, který sestavuje příslušný výkonný orgán, projednání a následná kontrola, kterou provádějí volené orgány.“ (Peková, 2004)*

Rozpočtové zásady:

Rozpočtové zásady, které jsou platné v celé rozpočtové soustavě, se musí dodržovat v průběhu rozpočtového procesu. Jedná se o:

- každoroční sestavování a schvalování územního rozpočtu. Pokud není územní rozpočet schválen před začátkem rozpočtového období, hospodaří se až do schválení rozpočtu podle tzv. rozpočtového provizoria;
- reálnost a pravdivost rozpočtu;
- úplnost a jednotnost rozpočtu;
- dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu;
- hospodárnost a efektivnost;
- účetní audit;
- publicita.

2.6 Příjmy rozpočtu obce

2.6.1 Daňové příjmy

Do rozpočtu obce plyne celý výnos daně z nemovitostí. Významnější druh daňového příjmu v rozpočtu obce tvoří podíl na výnosu daně z příjmů – daně z příjmů právnických osob a daně z příjmů fyzických osob. Další část daňových příjmů tvoří podíl na výnosu daně z přidané hodnoty. Poslední nedílnou součástí příjmů rozpočtu obce jsou místní poplatky (upravené zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích):

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace,
- poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj.

2.6.2 Nedaňové příjmy

„Další skupinou vlastních nenávratných příjmů rozpočtů obcí a krajů jsou nedaňové příjmy (třída 2), mezi které patří především:

- *Příjmy z vlastního podnikání.*
- *Uživatelské poplatky za některé lokální a regionální smíšené veřejné statky, pokud nejsou příjmem neziskové organizace – provozovatele služby. Uživatelské poplatky jsou spíše výjimečně příjmem územních rozpočtů, protože většinou je*

občané – uživatelé služeb, platí přímo provozovateli služby. Většinou se s nimi setkáme v příjmech rozpočtu malých obcí.

- *Sankční příjmy, tzn. přijaté pokuty, např. pokuty za přestupky apod., které jsou spíše nahodilým druhem rozpočtových příjmů.*
- *Ostatní příjmy, např. přijaté úroky z vkladů apod. Většina těchto příjmů je nahodilá.“ (Peková, 2011)*

2.6.3 Vlastní kapitálové příjmy

Peková (2011) uvádí, že obce získávají vlastní kapitálové příjmy prodejem majetku, resp. dlouhodobě nepotřebného majetku. Tímto prodejem získá obec jednorázový příjem do svého rozpočtu. Tyto příjmy by měla obec využít na financování investic potřebných ve veřejném sektoru. Dále se mezi tyto příjmy řadí i sponzorské dary na pořízení investic.

2.6.4 Přijaté peněžní transfery

Jedná se především o přijaté dotace, které jsou neinvestiční (na financování provozních, neinvestičních potřeb) a investiční (kapitálové). Převážná většina dotací teče do rozpočtu obce z rozpočtu státu.

V současné době jsou podle Pekové (2011) obcím udělovány následující dotace:

- dotace, které jsou schválené zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok v rámci rozpočtových kapitol, které spravují příslušná ministerstva;
- dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu, tu spravuje Ministerstvo financí;
- další dotace z rezortních kapitol;
- dotace ze státních fondů – ze Státního fondu životního prostředí, ze Státního fondu rozvoje bydlení.

2.6.5 Návrtné příjmy

Do těchto příjmů lze zařadit především bankovní úvěry, příjmy z emise cenných papírů, návratné finanční výpomoci a další návratné příjmy.

Bankovní úvěry

K překlenutí časového nesouladu mezi tokem příjmů a tokem výdajů rozpočtu během rozpočtového období využívají obce hlavně krátkodobé úvěry. Střednědobé úvěry jsou obcemi využívány na financování investičních akcí, u kterých se očekává v blízké budoucnosti jejich zhodnocení. Dlouhodobý úvěr obec získává obvykle se splatností do deseti let, případě do patnácti let.

Příjmy z emise cenných papírů

Emise cenných papírů, tzv. komunálních obligací využívají k získání příjmů do svých rozpočtů především větší obce. Pokud chce obec emitovat obligace, musí se dovolit Ministerstva financí ČR a získat tak povolení.

Návratné finanční výpomoci

„V mnoha případech subjekty územní samosprávy využívají na financování svých neinvestičních potřeb finanční prostředky, které získávají formou bezúročné návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu.“ (Peková, 2011)

Další návratné příjmy

Jedná se především o směnky a leasing. Směnky obce využívají na překlenutí dočasných finančních potíží nebo jako zástavu. Formu leasingu obce využijí v situaci, kdy nemohou získat úvěr na pořízení investice, dále pokud nemohou emitovat komunální obligace či prodat majetek.

2.7 Výdaje rozpočtu obce

Objem a struktura výdajů jsou ovlivňovány rozsahem samostatné a přenesené působnosti, velikostí obcí, počtem obyvatel a dalšími faktory. Rozpočtová skladba třídí výdaje územních rozpočtů z druhového hlediska a z odvětvového hlediska. Z druhového hlediska se jedná o běžné a kapitálové výdaje, dále o návratné a nenávratné výdaje. Z odvětvového hlediska se výdaje člení dle odvětví.

„Největší skupinou výdajů územních rozpočtů jsou běžné výdaje. Souvisí s financováním produkce, resp. zabezpečováním veřejných statků. Výše těchto výdajů je závislá na struktuře, rozsahu a kvalitě poskytovaných veřejných statků, v případě smíšených veřejných statků i na způsobu konstrukce uživatelských poplatků.“ (Peková, 2011)

Kapitálové výdaje slouží především k financování investic v lokálním a regionálním veřejném sektoru.

Peková (2011) ve své knize uvádí další členění výdajů územních rozpočtů, které se v ČR používá:

- výdaje na financování vlastní činnosti obce a na financování činnosti jejich organizací,
- výdaje, které jsou ve formě nenávratných dotací (příp. návratných finančních výpomocí poskytovaných jiné obci),
- výdaje z titulu plnění uzavřených smluv (např. úvěrových smluv),
- výdaje, které souvisí s účastí obce na finančním trhu,
- placené příspěvky při sdružování obcí.

Mandatorní výdaje

„Mandatorní výdaje obcí tvoří podstatnou část celkových běžných výdajů rozpočtů obcí. Nicméně velmi často panuje názor, že mandatorním výdajem je každý výdaj, který zastupitelstvo schválí při schvalování rozpočtu na další rok, případně při úpravě rozpočtu během rozpočtového roku. Z pohledu veřejných financí to však není možné. Mandatorní výdaje jsou svým charakterem výdaje obligatorní, jejich struktura a výše je determinována zákonnými úpravami, určují je různé zákonné normy, případně vyhlášky a nařízení.“ (Peková, 2011)

„Mandatorní výdaje obcí, tzn. vyplývající ze zákonných norem, je nutné rozdělit na:

- *výdaje na přenesenou působnost, kam náleží veškeré výdaje této oblasti;*
- *výdaje na samostatnou působnost, které musí obce vynakládat, aby dodržely odpovídající zákonnou normu (např. ve školství, v nakládání s odpady apod.).“ (Peková, 2011)*

3 Analýza legislativních změn v účetnictví obcí

Prvním krokem pro zahájení účetní reformy v oblasti veřejných financí bylo usnesení vlády č. 561 ze dne 23. 5. 2007, kdy bylo schváleno vytvoření účetnictví státu od 1. 1. 2010. Tato účetní reforma se neméně dotýká i účetnictví obcí.

„Základním cílem této reformy je vytvoření podmínek pro efektivní zajištění správných, úplných a včasných informací o hospodářské situaci státu a o příslušných účetních jednotkách.“ (Svobodová, 2010)

„Dne 1. 1. 2009 vstoupil v účinnost zákon č. 304/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony. Tímto zákonem byl nastaven právní rámec pro vznik účetnictví státu s účinností k 1. 1. 2010, resp. pro celou účetní reformu v oblasti veřejných financí.“ (Svobodová, 2010)

Podrozvahové účty

„Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“), tzn. ve znění účinném od 1. ledna 2010, v § 5 odst. 7 vymezuje, že vybrané účetní jednotky uvádějí v příloze účetní závěrky též informace o stavu účtů v knize podrozvahových účtů.“ (Svobodová, 2010)

„Paragraf 14 odst. 1 zákona o účetnictví stanoví, že pro vybrané účetní jednotky může směrná účtová osnova určit i uspořádání a označení analytických účtů a označení a uspořádání podrozvahových účtů. Na podkladě směrné účtové osnovy jsou účetní jednotky povinny sestavit účtový rozvrh, v němž uvedou účty potřebné k zaiúčtování všech účetních případů a k sestavení účetní závěrky v dané účetní jednotce, tzn. nejen syntetické účty, ale i analytické účty a podrozvahové účty.“ (Svobodová, 2010)

3.1 Změny zákona o účetnictví nabývající účinnosti dnem

1. 1. 2009

Z některých ustanovení zákona č. 304/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony, nabývající účinnosti dnem 1. 1. 2009 vyplývá podle Svobodové (2010) následující:

- **Vazba mezi účetními záznamy a účetním dokladem**
 - „Stanovením jednoznačné vazby mezi dílčími účetními záznamy a účetním dokladem se zvýší průkaznost v případech, kdy se účetní doklad skládá z dílčích účetních záznamů. Povinný identifikátor zabezpečí, aby nemohlo dojít k nejasnostem a k neprůkaznosti v případě účetních záznamů vzniklých seskupením.“ (Svobodová, 2010)
- **Doplnění účetních dokladů**
 - „Je vymezena nezbytnost doplňovat údaje na účetní doklady a účetní záznamy. Bez možnosti doplnění údaje na účetní doklad by bylo nutné u všech zásahů na účetní doklad postupovat podle § 35 a uvádět pak u každé doplněné informace náležitosti podle odst. 3 a odst. 4 zákona o účetnictví. Jednoznačně jsou definovány podmínky, za kterých je možné doplnění jakékoliv další informace na účetní záznam provést.“ (Svobodová, 2010)
- **Způsoby oceňování**
 - Důležitou podmínkou pro zachycení majetku v účetnictví je jeho ocenění. Podle Svobodové (2010) vyplývá z novelizovaných ustanovení zákona o účetnictví, že se budou oceňovat kulturní památky, sbírky muzejní povahy, dále předměty kulturní hodnoty a církevní stavby, pokud není známa jejich pořizovací cena, ve výši 1 Kč. Tento způsob ocenění je stanoven pro výše uvedený majetek, u kterého je komplikované stanovit ocenění jiným způsobem. Svobodová zdůrazňuje, že v případě ocenění 1 Kč, jsou účetní jednotky povinny provést ocenění dle § 25 odst. 1 písm. k) zákona o účetnictví nejpozději do 3 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy zákona č. 304/2008 Sb.
- **Formy účetních záznamů**
 - „Novelou zákona o účetnictví jsou stanoveny tři formy účetních záznamů namísto původních dvou, a to forma listinná, technická a smíšená. Také dochází ke sjednocení terminologie u listinné podoby účetního záznamu. Je definována smíšená forma účetních záznamů.“ (Svobodová, 2010)

- **Elektronický podpis**
 - Svobodová (2010) uvádí, že při praktickém využívání elektronického podpisu je důležité, aby byla stanovena nutnost využití zaručeného elektronického podpisu, který je založen na kvalifikovaném certifikátu v případech, kdy je požadována odpovědnost a určitost konkrétní osoby.
- **Úschova účetních záznamů**
 - „*Stanovení povinnosti uschovávat všechny účetní záznamy minimálně po dobu 5 let počínající koncem účetního období, kterého se týkají, v konkrétních případech i déle.*“ (Svobodová, 2010)

3.2 Změny zákona o účetnictví nabývající účinnosti dnem

1. 1. 2010

Podle Svobodové (2010) jsou níže uvedeny úpravy některých ustanovení zákona č. 304/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony, které nabyly účinnosti dnem 1. 1. 2010:

- Svobodová (2010) uvádí vybrané účetní jednotky – organizační složky státu, státní fondy podle rozpočtových pravidel, Pozemkový fond České republiky, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny.
- Skutečnosti, které jsou výše uvedené účetní jednotky povinny dodržovat při vedení účetnictví, jsou vymezeny v § 4 odst. 8 zákona o účetnictví.
- Dále Svobodová (2010) uvádí, že účetnictví ve zjednodušeném rozsahu mohou vést z uvedených účetních jednotek pouze příspěvkové organizace, u nichž o tom rozhodl zřizovatel.
- Směrná účtová osnova může určit pro vybrané účetní jednotky uspořádání a označení analytických účtů a označení a uspořádání podrozvahových účtů.
- Výše uvedené vybrané účetní jednotky sestavují přehled o peněžních tocích a o změnách vlastního kapitálu vždy.
- Vybrané účetní jednotky postupují podle standardů vždy.

3.3 Vyhláška č. 410/2009 Sb.

Tato vyhláška vstoupila v účinnost dne 1. 1. 2010. Vyhláškou č. 410/2009 Sb. se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. Tato vyhláška ruší vyhlášku č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro následující účetní jednotky – územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu, ve znění pozdějších předpisů, a tento zrušený právní předpis nahrazuje.

Svobodová (2010) uvádí ve své knize přehled základních změn, které vyhláška č. 410/2009 Sb., s účinností od 1. 1. 2010 nově stanovila, jedná se zejména o následující změny:

- Označování, obsahové vymezení a uspořádání podrozvahových účtů.
- Příloha mimo jiné obsahuje i informace o nakládání s prostředky státního rozpočtu a rozpočtů územních samosprávných celků.
- Nově je stanoveno uspořádání a obsahové vymezení přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu.
- Jaké jsou způsoby oceňování, jejich použití vč. oceňování souboru majetku, dále postupy tvorby a použití opravných položek, postupy odpisování a postupy tvorby a použití rezerv.
- Závazný vzor částí účetní závěrky pro jednotlivé formy účetních jednotek.
- Účetní závěrka se skládá z těchto částí: rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu.
- Technickou formu částí účetní závěrky stanoví vyhláška č. 383/2009 Sb.
- Účetní závěrka je vykazována v tisících Kč.
- Aktiva rozvahy obsahují tyto čtyři sloupce: „Brutto“, „Korekce“, „Netto“, „Netto minulé účetní období“.
- V účetním období 2010 obsahuje sloupec „Netto minulé účetní období“ u jednotlivých položek stav k 1. 1. 2010.

- V účetním období 2011 obsahuje sloupec „Netto minulé účetní období“ informaci o stavu jednotlivých položek k rozvahovému dni bezprostředně předcházejícího účetního období upravené o výši oprávek a opravných položek, které se vztahují k daným položkám.
- Pasiva rozvahy obsahují dva sloupce; v prvním sloupci se uvádí stavy položek k okamžiku sestavení mezitímní účetní závěrky nebo k rozvahovému dni; ve druhém sloupci jsou stavy položek k rozvahovému dni minulého období.
- Ve druhém sloupci pasiv u jednotlivých položek rozvahy se uvádí v účetním období 2010 informace o jejich stavech k 1. 1. 2010.
- Ve druhém sloupci pasiv u jednotlivých položek rozvahy se uvádí v účetním období 2011 informace o jejich stavech k rozvahovému dni minulého období.
- Výkaz zisku a ztráty nově obsahuje informace za běžné účetní období, člení se na sloupce za hlavní činnost a za hospodářskou činnost, dále obsahuje informace za minulé účetní období ve stejném členění.
- Účetní jednotky neuvádějí ve sloupcích, které se týkají minulého účetního období výkazu zisku a ztráty v účetním období 2010 žádné informace.
- Závazný vzor přehledu o peněžních tocích je v příloze č. 3 stejný (v rámci vyhlášky) pro všechny účetní jednotky.
- Přehled o peněžních tocích je sestavován k rozvahovému dni, tedy k 31. 12.
- Závazný vzor přehledu o změnách vlastního kapitálu je v příloze č. 4 stejný (v rámci vyhlášky) a obsahuje čtyři sloupce pro všechny účetní jednotky.
- Přehled o změnách vlastního kapitálu je sestavován k rozvahovému dni, tedy k 31. 12.
- Dle § 79 odst. 5 vyhlášky obsahuje přehled o změnách vlastního kapitálu k 31. 12. 2010 v prvním sloupci stav jednotlivých položek k 1. 1. 2010.
- K 31. 12. 2011 obsahuje přehled o změnách vlastního kapitálu v prvním sloupci stav jednotlivé položky informaci o stavu jednotlivé položky k rozvahovému dni minulého účetního období.
- Jednotlivé tabulkové části přílohy jsou uvedeny v příloze č. 5 této vyhlášky.

- Účetní jednotky mohou vymezit analytické účty, které jsou potřebné ke snadnějšímu sestavení tabulkových částí přílohy.
- Stanovení pravidel sestavování účetní závěrky, zvláště použití pojmů „jiný“ a „ostatní“ v názvu položek účetní závěrky.
- U dlouhodobého nehmotného majetku jsou nově stanoveny syntetické účty – 015 – Povolenky na emise a preferenční limity a 044 – Uspořádací účet technického zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku.
- Došlo ke stanovení označování a obsahového vymezení oprávek k dlouhodobému nehmotnému majetku.
- Územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, regionální rady regionu soudržnosti, státní fondy, Pozemkový fond a organizační složky státu používají v účetním období 2010 jediné oprávkové položky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku.
- Dále došlo ke stanovení označování a obsahovému vymezení opravných položek k dlouhodobému nehmotnému majetku.
- V účetním období 2010 nevytvářejí účetní jednotky opravné položky k dlouhodobému nehmotnému majetku.
- V účetním období 2011 se vykazují opravné položky k dlouhodobému nehmotnému majetku u jednotlivých položek aktiv rozvahy ve sloupci „Korekce“.
- Účet 026 – Základní stádo a tažná zvířata byl zrušen a nahrazen účtem 029 – Ostatní dlouhodobý hmotný majetek v souladu se směrnou účtovou osnovou.
- Vyhláška nově obsahově vymezuje účet 045 – Uspořádací účet technického zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku směrné účtové osnovy.
- Ve vyhlášce došlo ke stanovení označování a obsahového vymezení oprávek k dlouhodobému hmotnému majetku.
- V účetním období 2010 nově účetní jednotky nevytvářejí opravné položky k dlouhodobému hmotnému majetku.
- V účetním období 2011 se vykazují opravné položky k dlouhodobému hmotnému majetku u jednotlivých položek aktiv rozvahy ve sloupci „Korekce“.

- V rozvaze na straně aktiv byl stanoven účet směrné účtové osnovy 068 – Termínované vklady dlouhodobé.
- Nově došlo ke stanovení označování a obsahového vymezení opravných položek k dlouhodobému finančnímu majetku.
- Účetní jednotky nově v účetním období 2010 nevytvářejí opravné položky k dlouhodobému finančnímu majetku.
- V účetním období 2011 jsou opravné položky k dlouhodobému finančnímu majetku vykazovány u jednotlivých položek aktiv rozvahy ve sloupci „Korekce“.
- Jsou obsahově vymezeny dlouhodobé pohledávky na účtech účtové skupiny 46.
- Zrušení účtu 124 – Zvířata je nahrazeno účtem 139 – Ostatní zásoby.
- Účetní jednotky nevytváří v účetním období 2010 opravné položky k zásobám.
- V účetním období 2011 jsou opravné položky k zásobám vykazovány u jednotlivých položek aktiv rozvahy ve sloupci „Korekce“.
- Došlo k obsahovému vymezení krátkodobých pohledávek.
- Ve sloupci „Korekce“ jsou uváděny opravné položky k dlouhodobým pohledávkám a opravné položky ke krátkodobým pohledávkám.
- Je vymezeno, ke kterým položkám dlouhodobých a krátkodobých pohledávek se netvoří opravné položky.
- Je vymezen vlastní kapitál.
- Byly stanoveny fondy účetní jednotky a rozdělen rezervní fond na dva fondy.
- Účetní jednotky mohou tvořit rezervy i v hlavní činnosti.
- Bylo stanoveno členění nákladů (§ 33 až § 36 vyhlášky).
- Bylo stanoveno členění výnosů (§ 37 až § 41 vyhlášky).
- Byl obsahově vymezen přehled o peněžních tocích, nová část účetní závěrky.
- Byl obsahově vymezen přehled o změnách vlastního kapitálu, nová část účetní závěrky.
- Bylo stanoveno uspořádání a obsahové vymezení vysvětlujících a doplňujících informací v příloze.

- Došlo ke stanovení uspořádání, označování a obsahovému vymezení podrozvahových účtů, které jsou vykazovány v příloze.
- Vybrané účetní jednotky oceňují majetek, který je určený k prodeji reálnou hodnotou.
- Tvoření opravných položek u pohledávek v účetním období 2010.
- Vybrané účetní jednotky, které neodepisovaly dlouhodobý majetek do 31. 12. 2009, ho od 1. 1. 2011 odepisují (s výjimkou příspěvkových organizací).
- Vybrané účetní jednotky mohou nyní tvořit rezervy i ve své hlavní činnosti.
- Územní samosprávné celky, svazky obcí, regionální rady, státní fondy, organizační složky státu a Pozemkový fond nyní používají účetní metodu časového rozlišení.
- Byly stanoveny specifika oceňování podmíněných aktiv a pasiv.

3.4 České účetní standardy

„Pro dosažení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami a pro zajištění vyšší míry srovnatelnosti účetních závěrek Ministerstvo financí vydává České účetní standardy (dále jen „standardy“). Standardy stanoví zejména bližší popis účetních metod a postupů účtování. Vybrané účetní jednotky postupují podle standardů vždy.“ (Svobodová, 2010)

„Cílem standardů je stanovit podle zákona o účetnictví a vyhlášky č. 410/2009 Sb. základní postupy účtování na účtech za účelem docílení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami.“ (Svobodová, 2010)

České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtovaly podle vyhlášky č. 505/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a které byly zrušeny dnem 31. 12. 2009, jsou následující:

501 – Účty a zásady účtování na účtech

502 – Otevírání a uzavírání účetních knih

- 503 – Rezervy
 - 504 – Opravné položky
 - 505 – Kursové rozdíly
 - 506 – Rozdíly zjištěné při inventarizaci
 - 507 – Výsledek hospodaření v účetnictví
 - 508 – Daňová povinnost
 - 509 – Operace s cennými papíry a podíly
 - 510 – Deriváty
 - 511 – Zvláštní operace s pohledávkami
 - 512 – Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek
 - 513 – Dlouhodobý finanční majetek
 - 514 – Zásoby
 - 515 – Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry
 - 516 – Zúčtovací vztahy
 - 517 – Vztahy ke státnímu rozpočtu, k rozpočtu územních samosprávných celků, k rozpočtu organizačních složek státu a rozpočtové a ostatní finanční účty
 - 518 – Náklady organizačních složek státu, státních fondů a územních samosprávných celků
 - 519 – Náklady organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací
 - 520 – Výnosy organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací
 - 521 – Fondy
 - 522 – Dlouhodobé bankovní úvěry a půjčky a ostatní závazky
- České účetní standardy, jejichž účinnost byla určena dnem 1. 1. 2010, jsou uvedeny níže:**
- 701 – Účty a zásady účtování na účtech

702 – Otevírání a uzavírání účetních knih

Příloha k 702 – Vzor převodového můstku k 1. lednu 2010

703 – Transfery

704 – Fondy účetní jednotky

České účetní standardy pro rok 2011 a 2012 jsou následující:

701 – Účty a zásady účtování na účtech

702 – Otevírání a uzavírání účetních knih

Příloha k 702 – Vzor převodového můstku k 1. lednu 2010

703 – Transfery

704 – Fondy účetní jednotky

705 – Rezervy

706 – Opravné položky a vyřazení pohledávek

707 – Zásoby

708 – Odpisování dlouhodobého majetku

ČSÚ č. 701

„Základní náplní tohoto standardu je stanovit podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a vyhlášky č. 410/2009 Sb. pro vybrané účetní jednotky základní postupy účtování na účtech s cílem dosáhnout souladu při používání účetních metod těchto účetních jednotek.“ (Vlčková, 2010)

ČSÚ č 702

„Základní náplní tohoto standardu je stanovit podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a vyhlášky č. 410/2009 Sb. pro vybrané účetní jednotky základní postupy účtování při otevírání a zavírání účetních knih s cílem dosáhnout souladu při používání účetních metod účetními jednotkami.“ (Vlčková, 2010)

ČSÚ č. 703

„Základní náplní tohoto standardu je stanovit podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a vyhlášky č. 410/2009 Sb. pro vybrané účetní jednotky základní postupy

úctování transferů s cílem dosáhnout souladu při používání účetních metod účetními jednotkami v položkách rozvahy a v položkách výkazu zisku a ztráty.“ (Vlčková, 2010)

ČSÚ č. 704

„Základní náplní tohoto standardu je stanovit podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a vyhlášky č. 410/2009 Sb. pro vybrané účetní jednotky základní postupy úctování o fondech účetní jednotky s cílem dosáhnout souladu při používání účetních metod účetními jednotkami v položkách rozvahy C.II.1. až C.II.6. (Fond odměn, Fond kulturních a sociálních potřeb, Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření, Rezervní fond z ostatních titulů, Fond reprodukce majetku a investiční fond a Ostatní fondy) a v položkách výkazu zisku a ztráty A.I.24. a B.I.24. (Tvorba fondů a Čerpání fondů).“ (Vlčková, 2010)

4 Metodika

Cílem této diplomové práce je zobrazit účetnictví obce a jeho využití ke zkvalitnění řízení vybraného subjektu, analyzovat změny v účetnictví obce před rokem 2010 a v současnosti, zaměřením na problematiku hospodaření s majetkem a účetnictví města Dačic.

V první kapitole praktické části je stručná charakteristika města Dačic, jeho samospráva, tedy představení orgánů, které ve městě působí. Dále jsou v bodech popsány funkce a úkoly, které plní finanční odbor. V této kapitole jsou také zmíněny činnosti (hlavní a vedlejší hospodářská činnost), které město vykonává. Poslední zmínkou v této kapitole jsou organizace, které byly založeny městem Dačice.

Další kapitola této diplomové práce se týká hospodaření s majetkem. V prvé řadě je zde vyjmenován majetek, který město Dačice vlastní. V této souvislosti jsou zmíněny další dva odbory – Odbor správy budov a Odbor správy majetku. Následující odstavce zobrazují pomocí tabulek a grafů přehledný soupis a konečné stavy dlouhodobého hmotného, nehmotného i finančního majetku za období 2009 – 2011. Při analyzování majetku bylo čerpáno z interních materiálů města, respektive ze Závěrečných účtů Města Dačic za období 2009 – 2011.

Kapitola s názvem „vedení účetnictví města Dačice“ se týká především rozdílného účtování jednotlivých účetních operací před rokem 2010 a po něm. Podkapitoly se týkají konkrétních účetních skutečností, respektive jejich účtování před a po legislativních změnách. V některých případech jsou změny zobrazeny prostřednictvím tabulek. K analýze této problematiky byly použity interní materiály a poskytnuté informace od účetní jednotky.

Poslední kapitola praktické části se týká v podstatě zhodnocení, jak město Dačice hospodaří se svým majetkem a v čem tkví podstata vedení účetnictví pro rozhodování managementu města.

Při zpracovávání této práce bylo čerpáno ze studia odborné literatury, odborných časopisů a legislativních norem, dále z interních materiálů města a z vlastních poznatků.

Město Dačice nakládá se svým majetkem hospodárně a účetnictví vede i navzdory legislativním změnám věrně a poctivě.

5 Město Dačice

Město Dačice datuje svůj vznik v roce 1183, patří k nejstarším městům historického kraje jihozápadní Moravy. Nyní spadá město pod Jihočeský kraj. V současné době ve městě Dačice a jedenácti místních částech žije 7 735 obyvatel².

Město Dačice je od roku 2003 tzv. obcí s rozšířenou působností (dále jen ORP). Má tedy povinnost vykonávat státní správu i samosprávu. Do správního území ORP Dačice patří dalších 23 samostatných obcí.

5.1 Samospráva

Starosta

Místostarosta

Městská rada – 6 členů

Zastupitelstvo města – 21 členů

Výbory a komise

- kontrolní výbor
- finanční výbor
- stavební komise
- dopravní komise
- sociální komise
- komise k projednávání přestupků města Dačice
- památková komise

Městský úřad Dačice je členěn na několik odborů. V rámci této diplomové práce je nejdůležitější finanční odbor, který se dále člení na oddělení finanční a oddělení školství. Finanční oddělení má svou vedoucí a 6 pracovníků. Toto oddělení zastává následující činnosti:

- sestavuje rozpočet města na běžný rok, sestavuje účetní výkazy za město, účtuje o příjmech a výdajích města, provádí účtování peněžních fondů³,

² stav k 31. 12. 2009

- provádí účtování pokladny,
- vede evidenci pohledávek,
- spolupracuje s odborem vnitřních věcí při vymáhání pohledávek města,
- vykonává fakturace a spolupracuje s peněžními ústavy,
- sestavuje výkazy autoprovozu a provádí kontrolu cestovních účtů,
- vede evidenci majetku na městském úřadě, dále zpracovává inventarizaci majetku města, vede účetnictví hospodářské činnosti bytového hospodářství,
- spravuje agendu výherních hracích přístrojů a vydává rozhodnutí,
- eviduje žádosti občanských sdružení a jiných neziskových organizací o příspěvky z rozpočtu města a kontroluje vyúčtování příspěvků, které byly těmto organizacím přiděleny,
- eviduje poplatky ze psů, poplatky za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a poplatky ze vstupného,
- vyřizuje oznámení o pořádání veřejných hudebních produkcí, povoluje loterie a tomboly,
- zpracovává došlé faktury a provádí jejich úhrady.

Finanční odbor provádí veškerou činnost elektronicky prostřednictvím účetního systému Radnice VERA od společnosti VERA, spol. s r. o. Systém využívá od roku 2005. V souvislosti s účetní reformou došlo v tomto účetním systému od 1. 1. 2010 k několika změnám.

5.2 Hlavní a vedlejší činnost

Město Dačice vykonává jak hlavní činnost, tak i vedlejší hospodářskou činnost. Do hlavní činnosti patří státní správa a samospráva města.

Výdaje na veřejnou správu a služby města v roce 2009 zahrnovaly především výdaje na činnost zastupitelstva obce (včetně výdajů na odměny členů zastupitelstva), dále výdaje na činnosti související s volbami do evropského parlamentu. Velký podíl těchto

³ peněžní fondy zřízené městem

výdajů tvořily činnosti místní správy a to především vlastní správní činnosti města, dále platy zaměstnanců, výdaje na provoz a opravy budov občanských komisí v místních částech. Patřilo sem i vynaložené poštovné v souvislosti s agendou sociálních dávek a poslední položku tvořily výdaje na nájem prostor v dačickém zámku pořádání svatebních obřadů.

V roce 2010 byly výdaje na veřejnou správu města vyšší oproti předchozímu roku zejména proto, že se v tomto roce konaly volby do Parlamentu ČR, do zastupitelstva obce, do senátu a také proběhlo sčítání lidu; tyto akce byly nad rámec běžných výdajů na správu a služeb města.

V roce 2011 činily výdaje na správu a služby města přes 40 mil. Kč, šlo hlavně o výdaje na činnost zastupitelstva obce, na činnost místní správy a vlastní správní činnosti města.

Kromě hlavní činnosti vykonává město Dačice i vedlejší hospodářskou činnost. Jedná se o bytové hospodářství. Město má ve svém vlastnictví domy s byty či nebytovými prostory. O tento majetek pečuje (opravuje a udržuje), s tím jsou spojeny náklady. Byty i nebyty pronajímá právnickým i fyzickým osobám a díky tomu získává peněžní prostředky. V letech 2010 a 2011 dosahovalo bytové hospodářství kladných výsledků hospodaření způsobených hlavně legislativní změnou ve způsobu účtování od 1. 1. 2010, kdy nebylo možné provádět odpisy u hospodářské činnosti města.

5.3 Organizace zřízené městem

Město Dačice je zřizovatelem těchto příspěvkových organizací: Základní škola Boženy Němcové, Základní škola Komenského, Mateřská škola Dačice, Školní jídelna Dačice, Městské muzeum a galerie Dačice, Městská knihovna Dačice, Městské kulturní středisko Dačice.

Dále město Dačice založilo dvě obchodní společnosti⁴, v nichž má 100% podíl, jedná se o Technické služby Dačice s. r. o. a Městské lesy Dačice s. r. o.

⁴ v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích

6 Hospodaření s majetkem v městě Dačice

Dlouhodobý hmotný majetek města spravují odbory Městského úřadu, konkrétně odbor správy budov a odbor správy majetku.

Město Dačice vlastní zejména tento následující majetek:

- samostatné movité věci a soubory movitých věcí⁵,
- osobní automobily,
- lesy, rybníky, veřejné prostranství, veřejnou zeleň, pozemky (i v místních částech),
- komunikace a chodníky (i v místních částech),
- městský rozhlas (i v místních částech), veřejné osvětlení (i v místních částech),
- budovy sborů dobrovolných hasičů (v místních částech),
- hřiště (i v místních částech),
- koupaliště, sportovní stadion, sportovní halu,
- hřbitovy (i v místních částech),
- „Starý zámek“⁶,
- obchodní centrum v Antonínské ul.,
- bytové domy (i v místních částech),
- budovy, ve kterých sídlí např. Městská policie, Městské kulturní středisko Dačice, Katastrální úřad, Komerční banka, Městská knihovna Dačice, základní školy, mateřská škola (i v místních částech); a další budovy, které jsou pronajímány fyzickým a právnickým osobám.

Odbor správy budov provádí správu a údržbu obecních bytů a nebytových prostor v domech s byty, dále vede účetní agendu spojenou s uzavíráním nájemních smluv na byty (i v domě s pečovatelskou službou). Tento odbor má dále v popisu své činnosti zajišťování vybavení domů s byty protipožární technikou; zajišťuje revize protipožární techniky, elektrického zařízení společných prostor domů, komínů, topných zařízení,

⁵ samostatné movité věci a soubory movitých věcí se evidují pomocí čárových kódů

⁶ sídlo Městského úřadu, Krajířova 27/I

hromosvodů a výtahů v domech s byty. V kompetenci odboru správy budov je také sledování nákladů a výnosů, dále kontroluje placení nájmu a záloh na služby.

Odbor správy majetku vede evidenci veškerého majetku, záznamy o prodeji a pronájmu. Vykonává údržbu, správu a péči majetku města, přípravu a realizaci staveb města.

V souvislosti s hospodařením s majetkem města má svou úlohu i již zmiňovaný finanční odbor, resp. finanční oddělení. Vykonává finanční vypořádání týkající se prodeje či pronájmu majetku města, rovněž vede i účetní agendu majetku města.

Majetek města byl v letech 2009 – 2011 v souladu s platnými účetními předpisy evidován v účetnictví v historických cenách⁷. Majetek byl v účetnictví veden v původních pořizovacích cenách až do doby vyřazení. Odpisy začalo město tvořit až od 1. 1. 2011.

Dlouhodobý majetek za rok 2009

V následující tabulce jsou zachyceny stavy jednotlivých položek dlouhodobého nehmotného majetku v roce 2009.

Tabulka 1: Dlouhodobý nehmotný majetek

<i>Položka</i>	<i>Hodnota v Kč</i>
nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	48 957,00
drobný dlouhodobý nehmotný majetek	1 086 143,00
ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	6 781 409,00
dlouhodobý nehmotný majetek celkem	7 916 509,00

Zdroj: Závěrečný účet Města Dačic za rok 2009

V roce 2009 mělo město dlouhodobý nehmotný majetek v celkové hodnotě 7 916 509,00 Kč. Z toho největší část zaujímal ostatní dlouhodobý nehmotný majetek v částce 6 781 409,00 Kč. V Závěrečném účtu města Dačic za rok 2009 je uvedeno členění ostatního DNM⁸, jednalo se především o tento majetek: energetický audit nemocnice, územní systém ekologické stability, lesní hospodářské osnovy, plán odpadového hospodářství, „Strategie rozvoje mikroregionu“, doplněk územního plánu, energetický audit v základních školách (v ul. B. Němcové a v Komenského ul.) a v mateřských školách, dále se jednalo o územní plán Dačic, o mapy GIS⁹, energetický audit pro objekty

⁷ podle druhu majetku a způsobu nabytí majetku v původní pořizovací ceně

⁸ dlouhodobý nehmotný majetek

⁹ Geografický informační systém

Nemocnice Dačice, strategie rozvoje města, územně analytické podklady pro obec s rozšířenou působností a pasport dopravy ve městě Dačice.

Do drobného dlouhodobého majetku bylo zařazeno programové vybavení v hodnotě 1 086 143,00 Kč.

V tabulce č. 2 je zobrazena struktura dlouhodobého hmotného majetku v roce 2009.

Tabulka 2: Dlouhodobý hmotný majetek

<i>Položka</i>	<i>Hodnota v Kč</i>
pozemky včetně trvalých porostů	129 166 782,91
budovy	221 690 064,43
stavby	396 913 191,91
nemovitosti celkem	747 770 039,25
energetické a hnací stroje, pracovní stroje a zřízení, přístroje	5 793 109,74
dopravní prostředky	4 057 753,20
inventář	310 909,00
umělecká díla (obrazy)	233 481,00
drobný dlouhodobý hmotný majetek	11 542 366,02
nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	60 788 557,26
dlouhodobý movitý majetek celkem	82 726 176,22
dlouhodobý hmotný majetek celkem	830 496 215,47

Zdroj: Závěrečný účet Města Dačic za rok 2009

Přírůstky pozemků vč. trvalých porostů se do evidence zapisovaly v pořizovacích cenách. Jednalo se zejména o přírůstky ve formě darů. Při úbytku se pozemky odepisovaly v účetních hodnotách, ve kterých byly do majetku zavedeny. Úbytky představovaly především úbytky z důvodů prodeje či směny pozemků.

Stav budov se v roce 2009 vyvíjel následovně: přírůstky v majetku představovaly hlavně změny plynoucí z převodu majetku, který spravovala příspěvková organizace Nemocnice Dačice¹⁰. Dalším přírůstkem bylo zhodnocení městských bytů v jednotlivých budovách a budovy školní jídelny v ul. B. Němcové. Úbytky majetku v položce budov byly tvořeny především v souvislosti s převodem nemovitostí, které sloužily nemocnici. Dále docházelo k prodeji bytů a budov. Stav budov tedy k 31. 12. 2009 byl 221 690 064,43 Kč.

Stavby byly během roku 2009 zvýšeny o 12 877 418,39 Kč. Největší položkou, která zvyšovala celkovou hodnotu staveb v majetku města Dačic, byla odpočinková zóna Nivy, dále rekonstrukce povrchu komunikace v městské části a vodovod a kanalizace v ul.

¹⁰ svěřený majetek Nemocnice Dačice se změnou zřizovací listiny vrátil zpět na majetkové účty města; dosud byl veden na majetkových účtech nemocnice a město Dačice ho evidovalo v účetnictví na podrozvahových účtech

Kapetova. V tomto roce nedošlo k žádným úbytkům staveb z majetkových účtů města. Celková hodnota staveb ke konci roku 2009 byla 396 913 191,91 Kč.

Stav uměleckých děl k 31. 12. 2009 byl 233 481,00 Kč. Došlo ke zrekonstruování plastiky v místní části Chlumeč. Dále byly do majetku města zaúčtovány 3 sochy¹¹.

Stav samostatných movitých věcí byl ke konci roku 10 161 771,94 Kč. SMV¹² zahrnovaly energetické a hnací stroje, pracovní stroje a zařízení, přístroje, dopravní prostředky a inventář. Drobný DHM vykazoval k 31. 12. 2009 částku 11 542 366,02 Kč.

Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek byl v roce 2009 tvořen několika nedokončenými stavbami a projektovými dokumentacemi k jednotlivým akcím. Mezi největší položky patřily tyto akce: Rekonstrukce sportovní haly, Rekonstrukce místních komunikací na Červeném vrchu vč. veřejného osvětlení. Celková hodnota nedokončeného DHM k 31. 12. 2009 byla 60 788 557,26 Kč.

Tabulka 3: Dlouhodobý finanční majetek

<i>Položka</i>	<i>Hodnota v Kč</i>
majetková účast s rozhodujícím vlivem	9 900 000,00
majetková účast s podstatným vlivem	404 000,00
akcie	21 479 000,00
podílové listy	5 381 972,18
dlouhodobý finanční majetek celkem	37 164 972,18

Zdroj: Závěrečný účet Města Dačice za rok 2009

DFM¹³ tvořily majetkové účasti s rozhodujícím vlivem (Technické služby Dačice s. r. o. a Městské lesy Dačice s. r. o.) a s podstatným vlivem (A.S.A. Dačice s. r. o.), dále akcie (Teplospol a. s. Jindřichův Hradec) a podílové listy (Pioneer, Sporobond a Sporoinvest).

Dlouhodobý majetek za rok 2010

Dlouhodobý nehmotný majetek – částky jednotlivých položek zobrazuje následující tabulka.

¹¹ sochy byly oceněny a zavedeny do účetnictví ve výši 1 Kč za jedno umělecké dílo v souladu s novelou zákona č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví v platném znění, § 25 odst. 1 písm. k)

¹² samostatné movité věci

¹³ dlouhodobý finanční majetek

Tabulka 4: Dlouhodobý nehmotný majetek

<i>Položka</i>	<i>Hodnota v Kč</i>
nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0,00
drobný dlouhodobý nehmotný majetek	1 021 141,20
ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	7 404 521,00
dlouhodobý nehmotný majetek celkem	8 425 662,20

Zdroj: Závěrečný účet Města Dačic za rok 2010

Do ostatního dlouhodobého nehmotného majetku byly zařazeny stejné položky jako v předchozím roce vyjma doplnku k územnímu plánu a včetně autorizace generelů ÚSES¹⁴ a programového vybavení Radnice VERA.

Dlouhodobý nehmotný majetek se v roce 2010 zvýšil o 509 453,20 Kč.

V následující tabulce je zobrazen dlouhodobý hmotný majetek, jeho jednotlivé položky.

Tabulka 5: Dlouhodobý hmotný majetek

<i>Položka</i>	<i>Hodnota v Kč</i>
pozemky včetně trvalých porostů	130 716 231,83
stavby a budovy	693 007 198,74
nemovitosti celkem	823 723 430,57
energetické a hnací stroje, pracovní stroje a zařízení, přístroje	5 452 036,40
dopravní prostředky	3 870 001,30
inventář	247 717,00
umělecká díla (obrazy)	233 481,00
drobný dlouhodobý hmotný majetek	12 709 253,83
nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	11 820 302,75
dlouhodobý movitý majetek celkem	34 332 792,28
dlouhodobý hmotný majetek celkem	858 056 222,85

Zdroj: Závěrečný účet Města Dačic za rok 2010

Stav pozemků vč. trvalých porostů se oproti loňskému roku výrazně neměnil, docházelo k přírůstkům v podobě drobných nákupů. Stav pozemků ke konci roku 2010 byl 130 716 231,83 Kč.

V roce 2010 došlo k přeřazení budov a staveb do předepsaných závazných analytik v souvislosti se změnou účetnictví a výkaznictví. Přírůstky budov a staveb představovalo především zhodnocení sportovní haly, zařazení komunikací a veřejného osvětlení v několika ulicích města. Naopak úbytky byly hlavně z důvodu prodeje bytů. Celková hodnota staveb a budov tedy ke konci roku 2010 byla 693 007 198,74 Kč.

¹⁴ Územní systém ekologické stability

Hodnota uměleckých děl se oproti roku 2009 nezměnila, naopak nedokončený dlouhodobý hmotný majetek se výrazně snížil z necelých 61 000 000,00 Kč na 12 000 000,00 Kč. Výrazná změna byla způsobena v celkovém objemu nedokončených staveb, kdy v roce 2010 byl tento objem 5 270 219,75 Kč.

Tabulka 6: Dlouhodobý finanční majetek

<i>Položka</i>	<i>Hodnota v Kč</i>
majtková účast s rozhodujícím vlivem	10 400 000,00
majtková účast s podstatným vlivem	404 000,00
akcie	21 479 000,00
podílové listy	5 633 185,58
dlouhodobý finanční majetek celkem	37 916 185,58

Zdroj: Závěrečný účet Města Dačic za rok 2010

Struktura dlouhodobého finančního majetku byla stejná jako v předchozím roce.

Dlouhodobý majetek za rok 2011

Tabulka 7: Dlouhodobý nehmotný majetek

<i>Položka</i>	<i>Hodnota v Kč</i>
nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	169 800,00
drobný dlouhodobý nehmotný majetek	939 824,70
ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	7 173 521,00
dlouhodobý nehmotný majetek celkem	8 283 145,70

Zdroj: Závěrečný účet Města Dačic za rok 2011

Položka nedokončený DNM v částce 169 800,00 Kč zahrnovala v roce 2011 programové vybavení na evidenci jednání rady a zastupitelstva města. Do drobného DNM bylo zařazeno další programové vybavení a v ostatním DNM se objevily stejné položky jako v předchozích letech, tedy: územní systém ekologické stability, lesní hospodářské osnovy, plán odpadového hospodářství, „Strategie rozvoje mikroregionu“, energetický audit v ZŠ B. Němcové, v ZŠ v Komenského ul. a v Mateřské škole Dačice, územní plán Dačic, mapy GIS, strategie rozvoje města, územně analytické podklady pro obec s rozšířenou působností, pasport dopravy, panoramatické sférické snímky, autorizace generelů ÚSES, programové vybavení Radnice VERA a licence aplikace E-zakázek. Ostatní DNM byl v částce 7 173 521,00 Kč a celkový DNM byl v hodnotě 8 283 145,70 Kč. Oproti roku 2010 došlo ke snížení o 142 516,30 Kč.

Tabulka 8: Dlouhodobý hmotný majetek

<i>Položka</i>	<i>Hodnota v Kč</i>
pozemky včetně trvalých porostů	130 965 157,40
stavby a budovy	711 536 081,40
nemovitosti celkem	842 501 238,80
energetické a hnací stroje, pracovní stroje a zařízení, přístroje	5 980 457,30
dopravní prostředky	4 213 057,40
inventář	204 917,00
umělecká díla (obrazy)	233 481,00
drobný dlouhodobý hmotný majetek	12 795 951,93
nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	21 850 855,92
dlouhodobý movitý majetek celkem	45 278 720,55
dlouhodobý hmotný majetek celkem	887 779 959,35

Zdroj: Závěrečný účet Města Dačic za rok 2011

Stav pozemků k 1. 1. 2011 byl 130 716 231,83 Kč. Došlo k přírůstkům v podobě drobných nákupů pozemků a k úbytkům z důvodů prodeje pozemků či směny pozemků. Konečný stav pozemků vč. trvalých porostů k 31. 12. 2011 byl 130 965 157,40 Kč.

U položky staveb a budov došlo také ke změnám. Významný přírůstek představoval dar od Pozemkového úřadu, dále vybudování signalizačního zařízení na Tř. 9. května, vybudování přechodu pro chodce v ul. Hradecká a došlo ke zhodnocení chodníku v ul. Vápovská a Sv. Čecha. Došlo k ponížení stavu budov, neboť se prodaly byty. Konečný stav staveb a budov ke konci roku 2011 byl 711 536 081,40 Kč.

U položky umělecká díla nedošlo během roku 2011 k žádným změnám.

Samostatné movité věci a soubory movitých věcí zahrnovaly položky energetické a hnací stroje, pracovní stroje a zařízení, přístroje, dopravní prostředky a inventář v celkové hodnotě 10 398 431,70 Kč.

Tabulka 9: Dlouhodobý finanční majetek

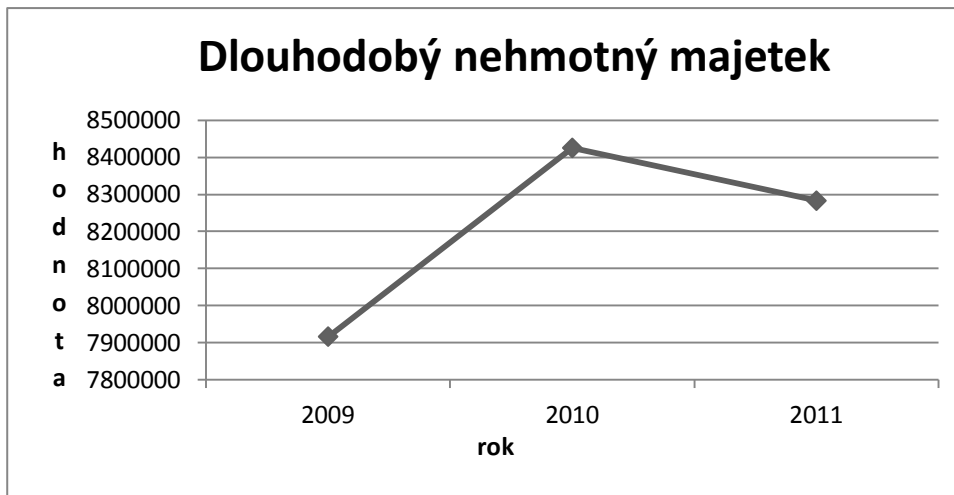
<i>Položka</i>	<i>Hodnota v Kč</i>
majetková účast s rozhodujícím vlivem	10 400 000,00
majetková účast s podstatným vlivem	404 000,00
akcie	21 479 000,00
podílové listy	5 306 667,52
termínový vklad dlouhodobý	20 000 000,00
dlouhodobý finanční majetek celkem	57 589 667,52

Zdroj: Závěrečný účet Města Dačic za rok 2011

Majetkové účasti (s rozhodujícím i podstatným vlivem) a akcie byly ve stejné výši jako v roce 2010. Město Dačice si v roce 2011 uložilo na termínový vklad částku 20 000 000,00 Kč.

Následující grafy zobrazují vývoj dlouhodobého majetku v období 2009 – 2011. Na první pohled je tedy zřejmé, že se majetek města v těchto letech pohyboval ve velmi kladných hodnotách a lze říci, že tento příznivý vývoj bude i v následujících obdobích.

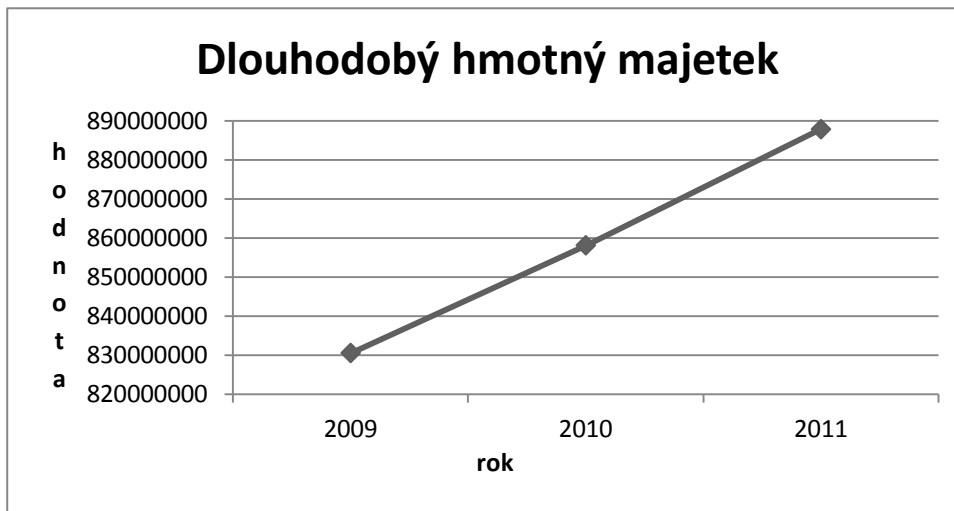
Graf 1: Dlouhodobý nehmotný majetek

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 1 znázorňuje stavy dlouhodobého nehmotného majetku v již zmíněném období. DNM ve všech třech letech vykazoval velmi příznivé hodnoty.

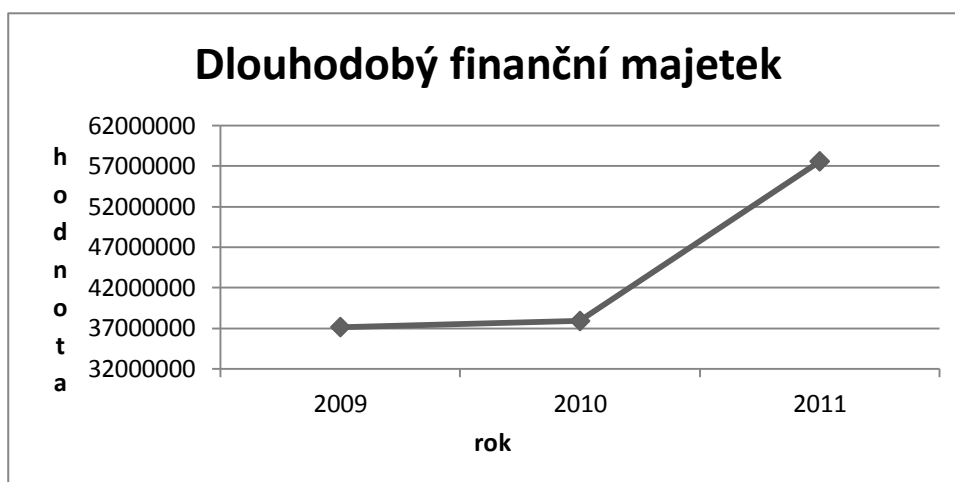
Graf 2: Dlouhodobý hmotný majetek

Zdroj: vlastní zpracování

Druhý graf zachycuje hodnoty dlouhodobého hmotného majetku. Od roku 2009 do 2011 se vývoj tohoto majetku stále zvyšoval.

Graf 3: Dlouhodobý finanční majetek

Zdroj: vlastní zpracování

Výše uvedený graf 3 vystihuje vývoj dlouhodobého finančního majetku. Hodnoty v letech 2009 a 2010 byly přibližně stejné, ovšem v roce 2011 došlo k náhlému vzrůstu. Tento vzrůst byl způsoben tím, že město Dačice vložilo 20 000 000,00 Kč na dlouhodobý termínovaný vklad.

7 Vedení účetnictví města Dačice

Účetnictví města je v kompetenci finančního odboru městského úřadu, respektive v kompetenci pracovníků účtárny. Účetnictví je vykonáváno v souladu s těmito právními předpisy – zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, České účetní standardy.

V souvislosti s účetní reformou v oblasti veřejných financí platnou od 1. 1. 2010 došlo v účetnictví města Dačic k mnoha změnám. Změny se týkaly především směrné účtové osnovy, resp. účtů směrné účtové osnovy, účtování jednotlivých účetních operací, sestavování nových účetních výkazů účetní závěrky. Změna se také týkala analytické evidence, kdy město muselo přejít z dvoumístné analytiky na čtyřmístnou. Krajský úřad Jihočeského kraje rozdělil analytické účty na závazné (dané programem pro zpracování na Krajském úřadě) a na doporučené Krajským úřadem.

7.1 Dlouhodobý a krátkodobý majetek

Dlouhodobý majetek

V souvislosti se zavedením účetní reformy veřejné správy došlo v účtování o majetku k některým změnám oproti účtování před rokem 2010.

Následující tabulka zachycuje účtování o pořízení dlouhodobého majetku nákupem od dodavatele před rokem 2010 a po něm.

Tabulka 10: Pořízení dlouhodobého majetku

Účetní operace	2009		2010	
	MD	D	MD	D
Faktura za DM od dodavatele	04x	321	04x	321
Zvýšení jmění ÚJ	211	901	-	-
Zařazení do majetku	01x, 02x, 03x, 06x	04x	01x, 02x, 03x, 06x	04x
Úhrada faktury	321	231	321	231

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že po roce 2010 došlo ke změně v účtování o pořízení dlouhodobého majetku – vypadla účetní operace „211/901“, neboť od zavedení účetní reformy veřejné správy byl účet 211 zrušen.

Vyřadit dlouhodobý majetek může město Dačice buď opotřebením, darováním, prodejem či předáním vlastní příspěvkové organizaci. Vyřazení DM opotřebením, darováním či prodejem účtuje město od roku 2010 na MD¹⁵ nákladových účtu účtové skupiny 50, 54, či 55 se souvztažným zaúčtováním na účty účtové skupiny 01, 02, 03 a 06. V případě bezúplatného předání movitého majetku (byl pořízen z vlastních zdrojů města) své vlastní příspěvkové organizaci (např. Základní škole Boženy Němcové) účtuje zřizovatel následovně: sníží účet 401 – Jmění účetní jednotky a souvztažně sníží i účet movitého majetku 022.

Město Dačice účtuje po roce 2010 pořízení počítače, tedy drobného dlouhodobého majetku následujícím způsobem: obdržení faktury od dodavatele zaúčtuje na stranu MD nákladového účtu 501 – Spotřeba materiálu a souvztažným zápisem na účet 321 – Dodavatelé. Poté uhradí fakturu, tuto operaci zaúčtuje na základě dokladu výpisu z běžného účtu, sníží tedy závazek účtu Dodavatelé a souvztažně poníží účet 231. Následně dojde k zařazení počítače do užívání zápisem 028 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek na stranu MD a souvztažně na stranu DAL¹⁶ účtu 088 – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku.

Krátkodobý majetek

Do krátkodobého finančního majetku města patří zejména pokladna, ceniny, běžný účet, základní běžný účet územních samosprávných celků, běžné účty fondů územních samosprávných celků.

O pokladně město účtuje především v těchto případech:

1. Převod peněžních prostředků ze základního běžného účtu do pokladny
 - na základně výpisu z běžného účtu účtuje na MD účtu 262 – Peníze na cestě a na stranu DAL 231 – Základní běžný účet územních samosprávných celků,

¹⁵ strana „Má dáti“ účtu

¹⁶ strana „Dal“ účtu

- poté zúčtuje převod prostředků do pokladny na základě příjmového pokladního dokladu, tedy navýší účet 261 a vyruší účet 262.
2. Nákup kancelářských potřeb
- tato účetní operace se promítne v nákladech, tedy na účtu 501 – Spotřeba materiálu, naproti ponížení účtu 231,
 - na základě výdajového pokladního dokladu se tento nákup objeví na straně DAL účtu Pokladna a souvztažně se zaúčtuje na účet 231.
3. Příjem do pokladny ve formě správního poplatku
- správní poplatek je zaúčtován nejprve na stranu MD účtu 231 a souvztažně na stranu DAL účtu 605 – Výnosy ze správních poplatků,
 - poté dojde k navýšení pokladny, resp. účtu 261 se souvztažným zápisem účtu 231.
4. Příjem do pokladny ve formě poplatku za likvidaci komunálního odpadu
- předpis této pohledávky město zaúčtuje na účet 315 – Jiné pohledávky z hlavní činnosti se souvztažným zápisem na výnosový účet 606 – Výnosy z místních poplatků,
 - po uhrazení pohledávky (poplatku za likvidaci komunálního odpadu) od obyvatele dojde k zaúčtování na stranu MD účtu 231 a souvztažně na stranu DAL účtu 315 (dojde k vyrušení pohledávky),
 - příjem do pokladny na základě příjmového pokladního dokladu je účtován na účet Pokladna a souvztažně dojde ke snížení účtu 231.
5. Převod konečného stavu pokladny na základní běžný účet
- na základě výdajového pokladního dokladu dojde k zaúčtování konečného stavu prostřednictvím účtu 262 – Peníze na cestě,
 - navýšení Základního běžného účtu o konečný zůstatek pokladny se zaúčtuje na základě dokladu výpisu z běžného účtu.

Do cenin, které město vede na účtu 263, se účtují především nákupy kolků.

7.2 Zúčtovací vztahy

Zúčtovací vztahy se zachycují v účtové třídě 3 a město Dačice využívá i analytickou evidenci. Používá účet 311 – Odběratelé, na který účtuje zejména o pohledávkách ze soukromoprávních vztahů (např. nájemné, vodné, stočné, internet, prodej zboží v informačním centru, reklama). Dále město využívá účet 315 – Jiné pohledávky z hlavní činnosti, který je především pro účtování pohledávek na základě veřejnoprávních zákonů. Dlouhodobé pohledávky město účtuje v účtové skupině 46. Od roku 2010 účtuje město o pohledávkách i závazcích, které věcně i časově náleží do roku 2009 (a předchozích) na účet 406 – Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody se souvztázným zápisem na pohledávkový účet 311 či na závazkový účet 321.

V případě, že město účtuje o soukromoprávním vztahu, např. při prodeji zboží z informačního centra, zvýší se hodnota na účtu 311 – Odběratelé a dále účtuje na výnosový účet 604 – Výnosy z prodaného zboží. Po uhrazení pohledávky od odběratele dojde ke zvýšení stavu na Základním běžném účtu (účet 231).

Účtuje-li město pohledávku na účet 315, jedná se o případ z hlavní činnosti, tedy např. o předpis poplatku za komunální odpad. Souvztázný zápis se u této účetní operace provede na výnosový účet 606 – Výnosy z místních poplatků. Následné inkaso pohledávky zúčtuje na svůj Základní běžný účet a souvztázně dojde ke snížení pohledávky na účtu 315.

Město Dačice dostává určité krátkodobé finanční výpomoci od kraje, které účtuje přes účet 326 a zvyšuje tak svůj Základní běžný účet (účet 231). Jakmile tuto finanční výpomoc kraji splatí, účtuje na stejných účtech, ovšem opačných stranách.

Do zúčtovacích vztahů města patří bezesporu i účtování mezd, zde využívá hlavně účtů účtové skupiny 33.

7.3 Majetkové fondy

Do roku 2009, tedy před zavedením účetní reformy, vedlo město Dačice majetkové fondy na účtech účtové skupiny 90 a finanční a peněžní fondy v účtové skupině 91. Ze skupiny majetkových fondů využívalo město především účet 901 – Fond dlouhodobého majetku, na kterém účtovalo krytí investičních výdajů. Dalším fondem, který mělo město zřízený, byl fond z účtové skupiny 91, konkrétně 916 – Fond reprodukce majetku. V tomto fondu město soustřeďovalo zdroje ve formě odpisů na pořízení dlouhodo-

bého majetku. Tyto majetkové a finanční a peněžní fondy zobrazovala účetní jednotka v rozvaze na straně pasiv v položce vlastních zdrojů krytí stálých a oběžných aktiv.

Po roce 2010 došlo v rámci účetní reformy k přetransformování těchto fondů a jmenovaná účetní jednotka začala používat účty účtové skupiny 40 a 41. Účtování na již zmiňovaném účtu 901 bylo v účetní jednotce převedeno na účet 401 – Jmění účetní jednotky. Účetní operace týkající se peněžních fondů zobrazuje od tohoto roku město na účtu 419 – Ostatní fondy.

Město Dačice má zřízeno tyto peněžní fondy:

Sociální fond

Město Dačice využívá tento fond pro poskytování příspěvků svým zaměstnancům. Jedná se o příspěvky na stravné, ošacení, rekreace či zájezdy, kulturní akce; dále je z tohoto fondu poskytován příspěvek při narození dítěte nebo na dětské tábory, přispívá zaměstnancům na vitamíny nebo jim poskytuje půjčky. V případě významného pracovního jubilea zaměstnanců jim město prostřednictvím tohoto sociálního fondu poskytuje věcné dary.

Tvorbu sociálního účtu účtují pracovníci účtárny na MD účtu 401 – Jmění účetní jednotky a na stranu DAL účtu 419 – Ostatní fondy. Této účetní operaci předchází zaúčtování převodu peněžních prostředků do sociálního fondu ze základního běžného účtu, tedy: MD účtu 262 – Peníze na cestě, DAL účtu 231 – Základní běžný účet územních samosprávných celků a poté zaúčtování na MD účtu 236 – Běžné účty fondů územních samosprávných celků.

Jestliže město poskytuje příspěvek na stravné, účtuje následovně: nejdříve zaúčtuje přijatou fakturu za stravování a to na MD nákladového účtu 518 – Ostatní služby (v případě části příspěvku poskytujícího město), či na MD účtu 335 – Pohledávky za zaměstnanci (v případě části příspěvku zaměstnance) a souvztažně účtuje na stranu DAL účtu 321 – Dodavatelé. Dalším krokem, který musí město Dačice zaúčtovat, je úhrada přijaté faktury za stravné na MD 321 – Dodavatelé a na stranu DAL účtu 231 – Základní běžný účet územních samosprávných celků. Třetím krokem je zaúčtování čerpání fondu (v případě části příspěvku, který poskytuje město) – MD účtu 419 – Ostatní fondy a DAL 401 – Jmění účetní jednotky. Následně musí pracovníci účtárny provést zaúčtování převodu peněžních prostředků (příspěvku od města) a to prostřednictvím účtu 262 – Peníze na cestě. Posledním krokem, který město provede v souvislosti

s účtováním příspěvku na stravné, je úhrada od svých zaměstnanců a to na MD účtu 231 – Základní běžný účet územních samosprávných celků a na stranu DAL účtu 335 – Pohledávky za zaměstnanci.

Tabulka 11: Sociální fond v období 2009 - 2011

	2009	2010	2011
Sociální fond	506 009,41	512 141,01	478 716,11

Zdroj: Závěrečný účet Města Dačic za roky 2009 – 2011

Tabulka č. 10 zachycuje stavy tohoto fondu v období 2009 – 2011 města Dačic, vždy k 31. 12.

Fond rozvoje a bydlení

Dalším peněžním fondem, který město Dačice využívá, je fond rozvoje a bydlení. Finanční prostředky formou nízkoúročných půjček poskytuje město svým obyvatelům na rozvoj a rekonstrukci jejich bydlení.

V roce 2009 poskytlo město svým obyvatelům půjčky v celkové výši 1 275 000,00 Kč, v roce 2010 to bylo ve výši 2 990 559,00 Kč a o rok později město poskytlo obyvatelům 1 048 390,00 Kč.

Poskytnutí těchto finančních prostředků město účtuje na MD účtu 316 – Poskytnutí návratné finanční výpomoci krátkodobé a na stranu DAL účtu 236 – Běžné účty fondů územních samosprávných celků. Splátky od obyvatelů se účtují na stejné účty, ovšem obráceně, čili na MD účtu 236 a na stranu DAL účtu 316.

Fond rezerv a rozvoje

Posledním fondem, který město vede, je fond rezerv a rozvoje. Tento fond využívá v případech, kdy musí nečekaně vynaložit větší množství finančních prostředků, kterými momentálně nedisponuje na výdajovém účtu. Slouží tedy jako fond rezervní.

V roce 2009 byl do tohoto fondu převeden přebytek hospodaření za rok 2008 a to ve výši 19 552 846,73 Kč. A zároveň z fondu rezerv a rozvoje bylo použito 18 500 000,00 Kč. K 31. 12. 2009 byl stav fondu 37 449 715,46 Kč.

Následující dva roky se stav fondu nezměnil, tedy k 31. 12. 2010 i k 31. 12. 2011 byl konečný zůstatek stále 37 449 715,46 Kč.

7.4 Náklady a výnosy

O nákladech a výnosech jako takových město Dačice účtovalo do konce roku 2009 pouze v případě své vedlejší hospodářské činnosti. K 1. 1. 2010 byly zrušeny účty účtové třídy 2 (211, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 221, 259, 271, 272, 273, 274, 275 a 277). A dále zanikla třída 4 – Náklady územních samosprávných celků, konkrétně byly zrušeny účty 410, 420, 430, 440, 450, 460, 471, 472, 473 a 474. Od roku 2010 tedy účtuje město i o hlavní činnosti na účtech účtových tříd 5 – Náklady a 6 – Výnosy.

Náklady

Město Dačice platí firmě A.S.A. za odvoz komunálního odpadu. Jakmile město obdrží fakturu za odvoz komunálního odpadu, její předpis zaúčtuje na příslušný nákladový účet a souvztažně zvýší závazkový účet 321 – Dodavatelé. Po uhrazení této faktury sníží účet 321 a také sníží Základní běžný účet 231, ze kterého fakturu firmě A.S.A. zaplatí.

Účetní operace bez předpisu, jedná se především o poplatky z bankovního účtu, účtuje město následovně: o poplatky sníží Základní běžný účet 231 a souvztažně na stranu MD zaúčtuje poplatky na nákladový účet 569 – Ostatní finanční náklady.

Výnosy

Při účtování výnosů musí účetní jednotka dodržovat závazné analytické členění hospodářské a hlavní činnosti.

V případě, že město účtuje o místních poplatcích, např. o poplatku za psa, postup je následující: předpis této pohledávky je zaúčtován na MD účtu 315 – Jiné pohledávky z hlavní činnosti a na stranu DAL výnosového účtu 606 – Výnosy z místních poplatků. Poté co majitel psa poplatek zaplatí, město zúčtuje tuto úhradu zvýšením základního běžného účtu 231 a vyruší pohledávku na účtu 315.

Další účetní operace, např. přijaté sankční poplatky z rozhodnutí přestupkové komise nebo platbu správního poplatku za přihlášení k trvalému pobytu, účtuje město v podstatě stejně jako u předchozí účetní operace jen s tím rozdílem, že výnos zaúčtuje na příslušné výnosové účty (642 – Jiné pokuty a penále, 605 – Výnosy ze správních poplatků).

Ostatní příjmy - bez předpisu, zejména se jedná o připsané úroky z bankovního účtu, účtuje město přímo na základní běžný účet a souvztačně zaúčtuje úrokový výnos na účet 662.

7.5 Dotace a příspěvky

Se zavedením účetní reformy veřejné správy vznikl ve směrné účtové osnově účet 403 s názvem Transfery na pořízení dlouhodobého majetku, který město Dačice bezesporu využívá. Je nutné rozlišit, kdy město transfer přijme či poskytne.

Průtokový neinvestiční transfer

V níže uvedené tabulce je uveden příklad účtování o průtokovém neinvestičním transferu, který město Dačice dostane z rozpočtu kraje a následně ho poskytne své příspěvkové organizaci (Městské knihovně Dačice) na její funkci.

Tabulka 12: Poskytnutí neinvestičního průtokového transferu

Účetní operace	2009		2010	
	MD	D	MD	D
Přijetí transferu od kraje	231	217	231	374
Odeslání transferu Městské knihovně Dačice	213	231	374	231

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že došlo ke změně účtů. Od roku 2010 byly zrušeny účty 217 – Zúčtování příjmů územních samosprávných celků a účet 213 – Poskytnutí příspěvku a dotace příspěvkovým organizacím. Město tedy začalo účtovat o takovémto transferu na účet 374 – Krátkodobé přijaté zálohy na transfery.

Poskytnutí příspěvku Mateřské škole Dačice

Město Dačice poskytuje příspěvky na běžné výdaje i své mateřské škole. Tyto příspěvky město účtovalo jinak v roce 2009, 2010 i v roce 2011.

Rok 2009

Poskytnutím příspěvku mateřské škole na běžné výdaje se snížil Vkladový výdajový účet 232 (tedy účtování na stranu DAL) a naopak došlo k zaúčtování na stranu MD účtu 213 – Poskytnuté příspěvky a dotace příspěvkovým organizacím.

Rok 2010

Předpis této účetní operace město zaúčtovalo na stranu DAL účtu 378 – Ostatní krátkodobé závazky se souvztažným zápisem na nákladový účet 572 – Náklady na nároky na prostředky rozpočtů územních samosprávných celků. Následnou úhradou se zvýšil stav Základního běžného účtu 231 a došlo ke snížení ostatních krátkodobých závazků.

Rok 2011

V roce 2011 město účtovalo o tomto poskytnutém příspěvku následovně: sumu příspěvku zaúčtovalo jako závazek k rozpočtu ÚSC (účet 349) a souvztažně na nákladový účet 572. Úhradu tohoto příspěvku město zúčtovalo na MD účtu 231 (Základní běžný účet územních samosprávných celků) a snížilo účet 349 – Závazky k rozpočtům územních samosprávných celků.

Poskytnutí příspěvku Občanskému sdružení Mažoretky Dačice

Město Dačice dále poskytuje příspěvky Občanskému sdružení – Mažoretkám. Rozdíly v účtování této operace jsou následující:

Rok 2009

V roce 2009 tuto operaci město účtovalo jako snížení účtu 232 – Vkladový výdajový účet a souvztažně došlo k zaúčtování na účet 214 – Poskytnuté dotace ostatním subjektům.

Rok 2010

O rok později (po zavedení účetní reformy veřejné správy) město účtovalo o tomto příspěvku na nákladový účet 572 – Náklady na nároky na prostředky rozpočtů územních samosprávných celků a souvztažně snížilo svůj Základní běžný účet, tedy účet 231.

Rok 2011

Na počátku roku 2011 poskytlo město příspěvek Občanskému sdružení Mažoretky Dačice. Příspěvek zaúčtovalo jako krátkodobý závazek na účet 378 – Ostatní krátkodobé závazky se souvztažným zápisem na stranu MD nákladového účtu 572. Druhým krokem bylo snížení účtu 231 a snížení účtu 378. Po obdržení ročního vyúčtování od Občanského sdružení došlo k zaúčtování této operace jako poskytnutí zálohy, tedy snížení základního běžného účtu se souvztažným zápisem na účtu 373 – Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery.

Přijaté dotace

Město Dačice účtuje i o přijatých dotacích, především ze státního rozpočtu, resp. z rozpočtu kraje. V případě neinvestiční dotace od kraje musí město zaúčtovat předpis podmíněné pohledávky a to na MD účtu 942 – Krátkodobé podmíněné pohledávky ve vztahu k jiným zdrojům se souvztažným zápisem na Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům. V dalším kroku je třeba zaúčtovat úhradu dotace od kraje – zvýší se stav základního běžného účtu a na druhé straně se zaúčtuje přijatá záloha na účet 374. Následně musí účetní jednotka vypořádat tento transfer účtováním na MD účtu 348 – Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi a na stranu DAL výnosového účtu 672 – Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů. Poté dojde k vyrušení účtu 348 (zúčtování zálohy) se souvztažným zápisem na stranu MD účtu 374 – Krátkodobé přijaté zálohy na transfery. Posledním krokem této účetní operace je odúčtování podmíněné pohledávky – jde o stejné účty účtové třídy 9 jako v prvním kroku, ovšem na opačné strany.

V případě, kdy město přijme od kraje investiční transfer na pořízení dlouhodobého majetku, postup účtování je stejný jako v předchozím případě, ovšem místo výnosového účtu 672 město použije již zmiňovaný účet 403 – Transfery na pořízení dlouhodobého majetku.

7.6 Účetní výkazy

Jak již bylo výše zmíněno, v souvislosti s účetní reformou v oblasti veřejných financí, došlo v účetnictví města Dačic ke změnám z pohledu výkazů účetní závěrky.

Účetní výkazy do roku 2009

Do roku 2009 sestavovalo město Dačice tyto výkazy účetní závěrky:

Rozvaha

Výkaz rozvaha byl do roku 2009 pro město nedílnou součástí účetní závěrky. Rozvaha byla sestavována vždy k 31. 12. v Kč na dvě desetinná místa. Tento výkaz sestavovaný v účetním programu Radnice VERA měl následující strukturu: v hlavičce výkazu byl název „Rozvaha“, datum jejího sestavení, IČO a název organizace; dále se tento výkaz členil do pěti sloupců – první sloupec obsahoval jednotlivé názvy položek aktiv a pasiv, druhý sloupec zachycoval čísla účtů, následující sloupec obsahoval čísla pořadí jednotlivých položek a poslední dva sloupce zachycovaly počáteční stavy položek (tedy

k 1. 1.) a konečné stavy jednotlivých položek (k 31. 12.). Na konci tohoto výkazu byl uveden okamžik sestavení účetní závěrky, podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky, právní forma účetní agendy a předmět podnikání.

Výkaz zisku a ztráty

Do tohoto výkazu zachycovalo město Dačice do roku 2009 účetní operací týkající se pouze vedlejší hospodářské činnosti.

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu

Město Dačice sestavovalo další výkaz a to výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu¹⁷, tzv. Fin 2-12 M. Jedná se o určitou formu přehledu o peněžních tocích sestaveného pří-
mou metodou. Jsou zde sledovány peněžní toky příjmů a výdajů.

Účetní výkazy po roce 2010

Po roce 2010 sestavuje město Dačice následující výkazy:

Rozvaha

Od roku 2010, tedy od zavedení účetní reformy dostal výkaz rozvaha jinou podobu. Hlavička výkazu nyní obsahuje více položek. Kromě názvu výkazu, IČO a názvu organizace, data sestavení výkazu, dále výkaz rozvaha obsahuje podrobnější informace o organizaci – sídlo účetní jednotky, údaje o organizaci, kontaktní údaje, místo podnikání, předmět podnikání a podpisové záznamy statutárního orgánu a osoby odpovědné za správnost údajů. Tyto údaje se v podstatě přesunuly ze závěru staré verze výkazu do hlavičky nové verze výkazu rozvaha. Od staré verze se ta nynější liší dále v tom, že poslední sloupce jsou rozděleny na běžné a minulé období. Běžné období je dále členěno na hodnoty brutto, korekce a netto, kde brutto ocenění odpovídá ocenění na úrovni pořizovacích cen, reprodukčních pořizovacích cen, nominálních cen a cen na úrovni vlastních nákladů. Ocenění netto je rozdíl mezi brutto oceněním a korekcí (úhrn odpisů a opravných položek). Do sloupce „minulé období“ se zachycují konečné stavy, resp. počáteční stavy položek aktiv a pasiv.

Rozvahu sestavuje město Dačice ve svém účetním programu Radnice VERA. Díky změnám, které nastaly od roku 2010, přestala již zmíněná účetní jednotka účtovat na účty rozpočtového (hlavního) hospodaření na straně aktiv a současně i na straně pasiv, kde se jednalo o položky označené jako zdroje krytí prostředků hlavního hospodářství.

¹⁷ viz dále

Výkaz zisku a ztráty

Vzhledem k tomu, že město začalo od tohoto roku, respektive od zavedení účetní reformy veřejných financí účtovat o nákladech a výnosech ze své hlavní činnosti, dostal výkaz zisku a ztráty v rámci účetnictví města velký význam. Od roku 2010 tedy obsahuje tento výkaz údaje týkající se jak hlavní činnosti, tak i vedlejší hospodářské činnosti města za běžné a minulé účetní období. V účetním období 2010 město Dačice nezahrnovalo do minulého účetního období žádné údaje, neboť v předchozím roce se neúčtovalo v účtové třídě 5 a 6, respektive tyto účtové třídy neexistovaly. Minulá období se tedy v tomto výkazu objevují až v roce 2011.

Příloha

Tento výkaz účetní závěrky má město povinnost sestavovat od roku 2010. Město v ní vysvětluje a doplňuje informace, které jsou obsaženy v ostatních částech účetní závěrky. V rámci účetní reformy je město dále povinno uvádět v příloze informace i o podrozvahových účtech.

Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích sestavuje město Dačice z povinnosti od roku 2010. Přehled je sestavován nepřímou metodou, vychází tedy z výsledku hospodaření města. V souvislosti s tím město sestavuje již zmiňovaný výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu. Tento výkaz sestavuje město Dačice ročně.

Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu je další součástí účetní závěrky, kterou musí město Dačice povinně od roku 2010 sestavovat. V tomto přehledu je rozepsána položka rozvahy „vlastní kapitál“. Přesněji je zde rozepsán stav vlastního kapitálu města k rozvahovému dni minulého účetního období, dále zvýšení či snížení v průběhu běžného účetního a stav k rozvahovému dni účetního období. Přehled o změnách vlastního kapitálu sestavuje město ročně.

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu

Od roku 2010 tento výkaz sestavuje město povinně (v rámci zavedení účetní reformy).

Město Dačice sestavuje od roku 2012 další výkaz. Jedná se o pomocný analytický přehled (PAP).

Od roku 2010 musí město Dačice splňovat i další povinnosti spojené s účetními výkazy. Dle vyhlášky č. 383/2009 Sb., o technické vyhlášce o účetních záznamech musí zkoumaná účetní jednotka zasílat všechny výkazy účetní závěrky (rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu, přílohu) do centrálního úložiště, přesněji do Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS). Dále město Dačice posílá od roku 2010 účetní a rozpočtová data v obrazech a výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu Krajskému úřadu Jihočeského kraje ke kontrole.

8 Využití účetnictví pro krátkodobé a střednědobé rozhodování managementu obce – města Dačice, zhodnocení vývoje hospodaření s majetkem v tomto subjektu

Účetnictví každé účetní jednotky je nezbytnou součástí pro její vedení. Nejinak je tomu i v případě města Dačic. Preciznost a správnost vypracovávání účetní závěrky ke konci každého účetního období, přispívá ke správnému řízení a vedení města.

Po zavedení účetní reformy bylo město Dačice nuceno respektovat změny, které s sebou tato reforma přinesla. Přizpůsobení se těmto změnám bylo časově i proveditelnostně náročné, ovšem na celkové vedení účetnictví to nemělo zásadní vliv, což dokazuje fakt, že město ve svém účetnictví nevykazuje žádné nedostatky, zobrazuje ho tedy věrně a poctivě.

Při krátkodobém a střednědobém rozhodování managementu v případě různých investičních akcí, které jsou nutné provést, hraje účetnictví důležitou roli. Z účetních výkazů je možné vyčíst především finanční situaci města, tedy zhodnotit, zda může město v určitém účetním období vynaložit finanční prostředky na realizaci investic. Nebo naopak, pokud město shledá, že se nachází v jistých finančních potížích, následně projedná případné odložení méně důležitých investičních akcí do dalších let.

Účetnictví není podstatné jen při rozhodování o realizaci investičních akcí, ale také pro predikování vývoje finanční situace města v následujících letech. Lze tedy s jistotou říci, že účetnictví města je pro rozhodování managementu velmi významným prvkem.

Další činností města Dačic je hospodaření s majetkem. Toto hospodaření zachycují výše uvedené tabulky a grafy. Lze z nich vyčíst vývoj dlouhodobého majetku v období 2009 – 2011, kdy se majetek pohyboval ve velmi pozitivních hodnotách. Můžeme tedy předpokládat přibližně stejný vývoj i v následujících letech.

Město Dačice má v evidenci i majetek, který předalo do správy svým příspěvkovým organizacím. Jedná se především o budovy a pozemky. Tento majetek vede město v podrozvahové evidenci. Při inventarizacích, které prováděla v jednotlivých analyzovaných letech inventarizační komise, nebyly shledány žádné nedostatky. Tento fakt je bezesporu podstatným elementem při zhodnocení hospodaření s majetkem.

9 Závěr

Záměrem této diplomové práce bylo zobrazit účetnictví obce a jeho využití ke zkvalitnění řízení vybraného subjektu, analyzovat změny v účetnictví obce před rokem 2010 a v současnosti, zaměřit se na problematiku hospodaření s majetkem a účetnictví města Dačic.

V první části této práce, v tzv. literární rešerši jsem objasnila co je to obec, jaké jsou její funkce, povinnosti a orgány. Zmínila jsem se také o majetku, který obec vlastní a jak s ním může nakládat. Dále jsem vysvětlila pojem účetnictví, jeho funkce, zásady. Další podkapitoly jsem věnovala okrajově rozpočtu obce, respektive jeho procesu a také příjmům a výdajům obce. Poslední kapitola literární rešerše zachycuje legislativní změny, které byly od roku 2010 zavedeny v souvislosti s reformou veřejných financí.

V úvodu praktické části diplomové práce jsem představila město Dačice, které je od roku 2003 obcí s rozšířenou působností, vykonává tedy státní správu i samosprávu. Vyjmenovala jsem orgány města a dále jsem uvedla tři nejdůležitější odbory – finanční odbor, odbor správy budov a odbor správy majetku; také jsem popsala činnosti, které tyto odbory vykonávají.

V následujících dvou podkapitolách jsem uvedla činnosti, které město Dačice provádí (jedná se o hlavní a vedlejší hospodářskou činnost) a také organizace zřízené městem. Město Dačice je zřizovatelem několika příspěvkových organizací, jedná se o dvě základní školy (Základní školu Boženy Němcové a o Základní školu Komenského), Mateřskou školu Dačice, Městskou knihovnu Dačice, Městské kulturní středisko Dačice, Školní jídelnu Dačice a o Městské muzeum a galerii Dačice. Město také založilo dvě obchodní společnosti, ve kterých má 100% podíl. Těmito společnostmi jsou Technické služby Dačice s. r. o. a Městské lesy Dačice s. r. o.

V další kapitole jsem především analyzovala hospodaření s majetkem, který město Dačice vlastní; jedná se o velmi zásadní činnost zmiňované účetní jednotky. Analýzu hospodaření s majetkem jsem provedla za období 2009 – 2011. Z výše uvedených tabulek a grafů je patrné, že město vede evidenci svého majetku pečlivě, neboť při inventarizaci v jednotlivých letech nedošlo k žádným nesprávnostem a majetek v analyzovaném období dosahoval vždy kladných hodnot. Město Dačice vede evidenci i

svěřeného majetku svým příspěvkovým organizacím. Ani v tomto případě nebylo shledáno žádných nedostatků.

V následující kapitole jsem se věnovala vedení účetnictví města Dačic. Účetnictví je nedílnou součástí vedení každé účetní jednotky, město Dačice tedy není výjimkou a pro jeho chod má velký význam. Z účetní závěrky, respektive z účetních výkazů účetní závěrky, město Dačice zjišťuje konečné stavy jednotlivých účtů a hodnotí tak svá hospodaření za jednotlivá účetní období.

Účetnictví a jeho vedení je dále důležité především v otázkách investování. V případě, kdy má město záměr určité investice, údaje z účetních výkazů mu v této souvislosti poskytují informace, podle kterých určí, zda je schopno investici realizovat či nikoli.

V souvislosti se zavedením účetní reformy v oblasti veřejných financí v roce 2010 došlo v účetnictví města Dačic k mnoha výrazným změnám. Změny se týkaly zejména směrné účtové osnovy, kdy došlo k úplnému zrušení některých účtových skupin či k přeměně jednotlivých účtů. Dále bylo město nuceno změnit analytickou evidenci – bylo třeba tedy přejít z dvoumístné analytiky na čtyřmístnou. Krajský úřad Jihočeského kraje určil městu závaznou i doporučenou analytiku.

Další změna, kterou účetní reforma městu přinesla, se týkala účtování konkrétních účetních skutečností. Účtování jednotlivých operací jsem porovnávala před a po roce 2010. Ve většině případů došlo k náročnějšímu a složitějšímu účtování, kdy bylo použito více účtů a kroků zaúčtování.

Účetní reforma určila i další účetní výkazy, které musí město Dačice vytvářet v rámci účetní závěrky. Kromě výkazu rozvaha, výkazu zisku a ztráty a výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu se jedná zejména o přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu, přílohu k účetní závěrce a od roku 2012 město zpracovává i tzv. pomocný analytický přehled. Vyhotovování těchto účetních výkazů přispělo k dalším časově i proveditelnostně náročným úkonům.

Významnou změnou, kterou muselo město podstoupit, bylo upravení účetního programu, který používá. Došlo v něm k pozměnění směrné účtové osnovy, k úpravám v analytické evidenci či k dalším nutným přizpůsobením.

Je evidentní, že město Dačice účtovalo před účetní reformou i po ní věrně a poctivě, což dokazuje fakt, že účetní jednotka provádí finanční kontrolu prostřednictvím vnitřní-

ho kontrolního systému formou platebních poukazů k výdajům a příjmům a formou vypracovaných tiskopisů k řídicí kontrole. Vnitřní kontrolní systém, který zajišťuje kontrolní a finanční výbor, funguje dobře a je účinný. Dále se každoročně přezkoumává hospodaření města. Tuto činnost provádí pracovníci ekonomického odboru Krajského úřadu Jihočeského kraje a za období 2009 – 2011 nezjistili žádné nedostatky, chyby ani hrozící rizika.

10 Summary and keywords

In this diploma thesis accounting and management with property in Dačice town is described. The town Dačice is a municipality with extended competency; undertakes both civil service and self-government.

The purpose of this thesis is to recognize dissimilarities in accounting between the year 2010 and the following one. In 2010 an accounting reform implementation started in the area of public finances. This reform influenced civil services, Dačice was not an exception. Analyzed accounting entity had to respect this reform and implement necessary changes in its management. Changes contained especially chart of accounts, the ways of accounting and recognition in closing of accounts.

The other aim of this work was to describe property management in Dačice town. Changes in town property during 2009 – 2011 are presented through tables and graphs. It was ascertained, that Dačice town manages appropriately with its property; in the monitored period positive values in fixed assets were recorded. Another fact contributing to positive appraisal of property management were positive results in reconciliation procedures.

Dačice town had to implement multiple changes in accounts management after 2010, which did not influenced its property management.

Keywords

municipality, accounting, civil service, self-government, accounting entity, management

Seznam literatury

Publikace

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: Teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření obcí a rozpočet*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, s. r. o., 1997. 296 s. ISBN 80-85963-34-5.

REKTOŘÍK, Jaroslav; ŠELEŠOVSKÝ, Jan a kol. *Rukověť územní samosprávy, II. díl: Finance, rozpočty, účetnictví, veřejná kontrola*. 1. vyd. Masarykova univerzita v Brně, 2002. 135 s. ISBN 80-210-2955-5.

LORENC, Jiří; KAŠPÁRKOVÁ, Jana. *Rozpočtová skladba 2010 pro územní samosprávné celky*. M LORDY s.r.o. 2010, Polešovice. 332 stran. ISBN 978-80-254-6776-3.

SVOBODOVÁ, Jaroslava a kol. *Účtová osnova, České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky*. ANAG Olomouc, 2010. 439 stran. ISBN 978-80-7263-594-8.

PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktual. a rozšířené vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

Právní předpisy

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 53/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané jednotky

Články v odborných časopisech

SVOBODOVÁ, Jaroslava. Podrozvahové účty některých vybraných účetních jednotek v účetním období 2010. *Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí*. 2010, č. 1, s. 17. ISSN 1213-3493.

VLČKOVÁ, Miroslava. Účtování podle českých účetních standardů č. 701 – 704. *Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí*. 2010, č. 2, s. 42 – 45. ISSN 1213-3493.

Webové stránky

Město Dačice [online]. 2013 [cit. 2013-02-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.dacice.cz>>.

Interní zdroje

Závěrečný účet Města Dačic za rok 2009

Závěrečný účet Města Dačic za rok 2010

Závěrečný účet Města Dačic za rok 2011

Školící materiály

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázek 1: Členění majetku z účetního hlediska	8
Tabulka 1: Dlouhodobý nehmotný majetek	33
Tabulka 2: Dlouhodobý hmotný majetek	34
Tabulka 3: Dlouhodobý finanční majetek	35
Tabulka 4: Dlouhodobý nehmotný majetek	36
Tabulka 5: Dlouhodobý hmotný majetek	36
Tabulka 6: Dlouhodobý finanční majetek	37
Tabulka 7: Dlouhodobý nehmotný majetek	37
Tabulka 8: Dlouhodobý hmotný majetek	38
Tabulka 9: Dlouhodobý finanční majetek	38
Tabulka 10: Pořízení dlouhodobého majetku	41
Tabulka 11: Sociální fond v období 2009 - 2011.....	46
Tabulka 12: Poskytnutí neinvestičního průtokového transferu	48
Graf 1: Dlouhodobý nehmotný majetek	39
Graf 2: Dlouhodobý hmotný majetek.....	39
Graf 3: Dlouhodobý finanční majetek.....	40

Seznam zkratk

ČR – Česká republika

ÚSC – územně samosprávný celek

ÚJ – účetní jednotka

ORP – obec s rozšířenou působností

GIS – Geografický informační systém

ÚSES – Územní systém ekologické stability

SMV – Samostatné movité věci

DM – dlouhodobý majetek

DNM – dlouhodobý nehmotný majetek

DHM – dlouhodobý hmotný majetek

DFM – dlouhodobý finanční majetek

MD – strana „Má dáti“ účtu

DAL – strana „Dal“ účtu

PAP – Pomocný analytický přehled

CSÚIS – Centrální systém účetních informací státu